

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20

V upravnistvu:

za celo leto naprej K 22-40
za pol leta " " 11-20
za četrt leta " " 5-60
za en mesec " " 1-90

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod

Upraviništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inšerate in reklamacije.

Upraviništvega telefona štev. 188.

Inserati:

Enostop. petlivrst (72 mm):
za enkrat 13 t.
za dvakrat 11 „
za trikrat 9 „
za več ko trikrat . . . 8 „
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izzemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Današnja številka obsega 14 strani.

Ljudsko šolstvo.

Dunaj, 6. maja.

Govor poslanca Žitnika.

Včeraj je proračunski odsek končal razpravo o ljudskih šolah. Pred sejo je bil razgovor, kako bi bilo mogoče vsaj do 15. maja rešiti proračun v odseku in do konca junija v zbornici. Ker noben sklep, ako ni soglasen, ne more vezati vseh članov, pritrjevali so vsi govorniki izraženi želji predsednika dr. Chiarija, naj bi posamezni govorniki govorili kar mogoče kratko. Ta razgovor ni bil brez uspeha, ker takoj so se črtali nekateri govorniki, drugi so se omejili na bistvene opazke.

Prvi je včeraj govoril dr. Žitnik, rekoč: V razpravi o srednjem šolstvu mi je odgovarjal tovariš dr. pl. Hofmann ter naglašal, da mi Slovenci ne moremo zahtevati slovenske univerze in slovenskih srednjih šol, dokler ne izpopolnimo ljudskega šolstva. Rekel je med drugim graški poslanec: Slovenski listi so poročali, da je bilo leta 1903. na Kranjskem 49% vseh šol enorazrednih, da 11.353 za šolo obveznih otrok ni obiskovalo šole in da je šolski pouk v Ljubljani najslabši, da primanjkuje učiteljev in da ima celo Dalmacija razmeroma več ljudskih šol nego Kranjska itd.

Kot kranjski poslanec moram najprvo zavrniti te trditve večinoma kot neresnične. Pri rokah imam tiskano poročilo dež. šolskega sveta o ljudskem šolstvu na Kranjskem. Po tem poročilu je bilo koncem leta 1907. na Kranjskem 439 šol s 1031 razredi, in sicer: Javni meščanski šoli dve s 6 razredi, ljudskih javnih šol 391 z 923 razredi; enorazrednic je bilo 182, torej 46-5%, dvorazrednic 104, tri-razrednic 45, štirirazrednic 35, petrazrednic 19, šestrazrednic 2, sedemrazrednic 1 in 3 osemrazrednice.

Šol za silo je bilo 29 in ekskurendo-šol 19. Poleg teh so na Kranjskem sedaj 4 zasebne meščanske šole z 12 razredi in 23 ljudskih šol s 96 razredi.

Šolskih otrok je bilo koncem I. 1907. skupaj 94.227. Od teh jih je obiskovalo javne meščanske šole 129, javne ljudske šole 72.543, ponavljavne šole 12.976, zasebne meščanske šole 280, zasebne ljud-

ske šole 3456, obrtne, poljedelske in druge šole 1421, doma je bilo poučevanih 114 otrok, torej je bilo deležnih šolskega pouka 91.142 otrok. Brez vsacega šolskega pouka pa je bilo 3085 otrok, in sicer 67 gluhomutcev, 15 slepcev, 129 slaboumnih. 223 pokvečenih in 2651 otrok, ki niso ali imeli prostora v šoli ali bili preoddaljeni ali nikamor všolani. Torej če soštejemo 434 fizično nezmožnih otrok in 2651 onih, ki iz raznih vzrokov niso hodili v šolo, jih dobimo šele 3085 ali 3-27 %. Leta 1904. pa je bilo 3347 ali 3-78 % otrok, ki niso hodili v šolo. Zato v istini ne vem, v katerem slovenskem listu je čital tovariš dr. Hofmann, da pred petimi leti 11.353 otrok sploh ni hodilo v šolo.

Pri rokah imam tudi poročilo v ljudskih šolah na Koroškem za leto 1904/1905. Tukaj čitam na strani 15., da 3-3 % otrok sploh ni hodilo v šolo. Torej so tudi v takozvani napredni Koroški enake razmere, kakor na Kranjskem.

Z vso pravico torej najodločneje za- vlačam predbacivanje, češ, da Slovenci nismo prijatelji šole. In tudi v imenu svoje stranke smem in moram z vso odločnostjo oporekati trditvi, da smo sovražniki šole, napredka in omike. To so prazne čenče. Seveda je razlika med omiko, ki jo daje dobra krščanska šola, in med omiko, katero nudi moderna ali takozvana »prosta šola«, kakoršno je v zadnji seji zagovarjal tovariš Seitz.

Ljudske šole prvi in glavni namen je npravoverska vzgoja, kakor govori tudi zakon iz leta 1869. Kako pa more šola dosežati ta namen brez verstva, brez temeljnih krščanskih resnic? Šola torej, ki ne vzgaja otrok v verskem duhu, tudi ne dosega svojega namena. Država pa je družini iztrgala otroka iz naročja ter si z zakonom prisvojila vso šolsko vzgojo. Ako pa ima država to pravico, potem pa mora vestno varovati tudi naravno in pozitivno pravico staršev, ki zahtevajo z malimi, žalostnimi izjemami versko-nravno vzgojo svojih otrok. Ako država tega ne stori, krši in žali naravno in drž. temeljno pravo. Celo duševni oče šolskega zakona, dr. Hassner, gotovo ne »klerikalec«, je rekel dne 23. aprila 1869. v razpravi o šolskem zakonu: »Nihče ne more trditi, da ta zakon določa brezverske šole. Vlada ni tako frivolna in tudi ne tako nerazsodna, da bi ne vedela, koliknega pomena je vera za vzgojo narodov, koliko to-

lažbe, moči in moralne podpore je v veri za posameznega človeka.«

In čitajte govor pokojnega naučnega ministra Konrada z dne 17. aprila 1883. Ta je govoril v javni seji mej drugim: »Skrb za versko omiko mladine je naša prva in sveta dolžnost. Ako tega ne storimo, potem se bojim, da nam bodo očitali potomci, ako npravno-verska vzgoja ne napreduje s poukom in vednostjo. Verske vzgoje prvi namen pa je, da ves šolski pouk prešinja npravni duh. In ta glavna naloga je učiteljeva in ne katehetova.«

Celo dr. Beer je v svojem prvotnem načrtu zahteval versko-nravno vzgojo v ljudski šoli. Pa čitajte sedaj razna učiteljska glasila, ki pričajo o strašni surovosti, nevednosti in brezstidni frivolnosti dotičnih člankarjev. Ali mislite, da prebivalstvo tega ne čuti, ne vidi in ne sliši? Potem pa se še čudite, ako ljudstvo z največjo nezaupnostjo pošilja svoje otroke v šole takih učiteljev. Naglašam pa, da so še možje med učitelji, ki se ne klanjajo nečuvnemu terorizmu.

Drugi razlog, da se še vedno nismo sprijaznili s tem šolskim zakonom, je jezikovno vprašanje. Obžalujem, da moram le površno govoriti o učnem jeziku v ljudski šoli. Sicer pa sem pred tremi leti tukaj v odseku nad dve uri opisoval za Slovence prežalostne razmere v obmejnih pokrajinah, posebno pa na Koroškem.

Pred vsem pa mi dovolite kratko opazko v zasebni stvari. Gospodje se gotovo še spominjate, da sem v svojem govoru o srednjem šolstvu odločno grajal razmere z ozirom na učni jezik. Rekel sem, da zahtevamo za Slovence slovenske srednje šole. Vendar pa z ozirom na praktične potrebe ne stojimo na stališču, da bi morala nemščina biti popolnoma izključena iz naših srednjih šol. Saj je tovariš in župan ljubljanski, Hribar, Körberjevi vladni izročil spomenico, v kateri navaaja, naj bi se na slovenski univerzi nekateri predmeti predavali v nemškem jeziku. Ali naj se slovenski visokošolci šele na univerzi uče nemške abecede! In kak krik so zagнали slovenski liberalci proti meni, češ, da sem izdal narod, domovino. Zahtevali so celo, naj jim napravim veselje in odložim mandat.

Tudi »Novi Slovenski Štajerc«, glasilo poslanca, ki se sam šteje med zmernejše, prodaja tem povodom svojo neslanost. Tudi ta slučaj je jasen dokaz, da rav-

no časniki v Avstriji mnogo pokvarijo. Jaz sam sem časnikar in vem ceniti pomen časopisja za vsak narod. Rečem pa, da bi že davno imeli v Avstriji primerno rešeno jezikovno vprašanje in narodno premirje, ko bi razni nevedni pisarji vedno ne kalili vode.

Ako pa sem mnenja, da na srednjih šolah nočemo popolnoma izključiti nemškega jezika, s tem večjo ogorčenostjo pa grajam in obsojam narodno potujčevanje nežne mladine v ljudski šoli iz pedagoških in narodnih razlogov. Pouk v ljudski šoli v mladini tujem jeziku je največje barbarstvo, katero si morem misliti, je pedagoška surovost, nečloveško trpinčenje in duševno ubijanje mladine. In to se godi v Avstriji, osobito s slovensko mladino, na podlagi §§ 6., 17. in 31. ljudsko-šolskega zakona. Po mojem trdnem prepričanju vsi ti trije paragrafi nasprotujejo § 19. državnega temeljnega zakona. Paragraf šest določa, da o učnem jeziku razsoja deželni šolski svet zaslišavši one, ki vzdržujejo šolo. Paragraf 17. zahteva, da se morajo na vsaki meščanski šoli učenci naučiti nemškega jezika. In paragraf 31. izroča učiteljska popolnoma naučni upravi! Vse te določbe pa izrablja vlada s pomočjo nam Slovincem neprijazne birokracije v ponemčevanje šolske mladine.

Šolske razmere na Koroškem so vladi dobro znane. Desetletja že se boré slovenski poslanci in koroški rodoljubi za slovenske šole, pa vedno brez uspeha. Razmere so neznosnejše nego v Turčiji ali v Rusiji. (Posl. dr. Steinwender: Oho!). Kaj pa naj rečem, ako slovenskemu rodu, ki je pred Nemci bival na Koroškem, vladni organi in nemški politiki odrekajo vso pravico narodnega obstanka. To je škandal in sramota za državo! Še leta 1849. so uradni našteli na Koroškem 121.746 Slovencev, leta 1861. še 116.495 in leta 1900. samo še 90.495. Ali v istini izumira slovenski rod? Da, ponemčuje ga nemški sistem. Leta 1861. so imeli koroški Slovenci 28 slovenskih in 56 takozvanih dvojezičnih ali utrakvističnih šol. Danes ste le še dve slovenski šoli in 84 dvojezičnih. Ali pa veste, kakšne so večinoma te dvojezične ljudske šole? Pedagogičen nesmisel! Kako pa naj uči učitelj v jeziku, ki ga sam ne zna! Kako naj slovenski otroci razumejo nemški pouk! In take šole trpi avstrijska vlada, ker to zahteva nemški mo-

LISTER.

Santa Lucia.

Ognjeni krst cesarja Franca Jožefa dne 6. maja 1848.

Santa Lucia! Mala vas na veliki vojni cesti, ki pelje iz Verone — osrednje točke in najmočnejše utrdbe trdnjavskega štirikota preko Villafranke k reki Mincio; ob planoti, ki se od Chieva do Tombe razprostira v ospredju trdnjave, kakor mogočna bastija, se iznad skoro neoprodne murvinega gozda, ki se obdan z nešte- timi kamenitimi nasipi razteza prav doli v ravan, dviga Santa Lucia s svojimi trdnimi kamenitimi zidovi in ograjami, — važna vojaška postojanka, žarišče boja. Tu je stala 6. maja 1848 zjutraj, pričakuje sovražnega napada, brigada Strassoldo. Ob 7. uri zjutraj napadeta kraj, ki ga je branil bataljon nadvojvode Žigmunda in 10. lovski bataljon, obe italijanski brigadi Aosta in Regina, pri katerih se je nahajal tudi kralj. Tu se sedaj razprede najzanimivejši boj cele te vojne. Skozi tri ure vzdržuje vrle čete odpor, na katerem se razbije vsi napadi. Dve stotnjici 10. lovskega bataljona sta branili prostor ob cerkvi. In vseh točkah je videti pogumnega

polkovnika Kopala, ki se ga spozna po belcu, na katerem jezdi, kako navdušuje svoje k odporu. Okoli poldne opoša moč branilcev, ko tudi druga divizija prvega sovražnega armadnega zbora, Ferrari, prišedša od Villafranke, poseže v boj. V očigled nemožnosti, da bi se vzdržalo Santa Lucija nasproti tolikratni premoči, zapuste čete, ki so branile vas, ta kraj. Tu pa pošlje Radecky pomoč in v popoldanskih urah se podprtim po uspehih stranskih čet posreči, iztrgati sovražniku zopet ta kraj trdega boja. Santa Lucia je bila zopet naša in z njenim zavzetjem se je odločila usoda sovražnika. V veliki zmešnjavi, deloma nalik begu, umaknile so se kraljeve čete nazaj k Minciu. Kralj, ki je napad na Santa Lucijo sam vodil in se kasneje podal v neko za Santa Lucijo ležečo graščino po imenu Feuilone, je dospel na obratno točko svoje klavirteške politike. Ta poraz kljub veliki premoči je omajal samozavest pijemonteške armade ter je bil kralju pač znamenje težkoč, ki so ga čakale pri izpeljavi njegovega nezvestega začetja.

Bramba Santa Lucije po brigadi Strassoldo šteje med najlepše bojne čine, ki jih ima pokazati armada; dvanaest slabih stotnij se je borilo tu proti trem, in kasneje proti petim brigadam, ter skozi tri ure odbijalo vse sovražne napade. Boj za Santa Lucijo spada med število onih,

pri katerih vojskovodjeva razsvitljenost ne premore ničesar, vse pa pogumnost čet.

6. maj 1848 pa je za nas iz nekega vzroka še posebno znamenit; spomin, ki je zvezan s šestdeseto povrnitvijo tega dne, nam danes, ko praznujemo diamantni jubilej cesarjevega vladanja, vzbujajo čustva, ki nam prikazujejo cesarjevo osebo, obdano z žarom junaštva. Takrat so prisilili sramote polni dogodki v domovini več udov cesarske družine, da so si iskali v italijanski (naši) armadi, v katere taboru je po besedah velikega pesnika bila Avstrija, v armadi, v katere navdušenosti, smrtni neustrašenosti, antičnem junaštvu je bila utelešena misel krepke, složne skupnosti vseh narodov stare, v svojih temeljih omajane države, — sebe vrednega stališča ter se ondi rama ob rami borili z onimi, ki so bili pripravljeni dati svoje življenje za ohranitev države in vzdržanje podedovane posesti cesarske hiše.

Eden najbolj neustrašenih in najpogumnejših cesarskih princev je bil Franc Jožef. Na strani svojega strica, nadvojvode Albrehta, kasnejšega zmagačca pri Kustoci in junaka pri Mortaru, je došel zadnje dni aprila v Verono.

»Cesarska Visokost«, sprejel ga je Radecky, »kak hočete Vi tukaj? Vaša navzočnost mi napravlja le težkoče. Ako Vas zadene kaka nesreča, kolika odgovornost zame! Ako bi bili vjeti, mogle bi

biti zgubljene vse pridobitve moje armade.«

»Gospod feldmaršal,« je odvrnil Franc Jožef, »morda je bila neprevidnost, da so me poslali semkaj; a sedaj, ko sem že enkrat tukaj, prepoveduje mi moja čast, da bi se vrnil brez vsakega uspeha.«

6. maja stal je Franc Jožef v polkovniški uniformi luzarskega polka cesar Ferdinand št. 1 sredi najhujše toče krogel. Na zapadnem izhodu Santa Lucije, stoječ na lestvi, naslonjeni na zid, opazoval je princ tek boja. Okoli njega divja borba, pri njegovih nogah leži stotnjica pešcev, obdana od žvižgov sovražnih krogel, v najhujšem ognju. Tu pride iz vaše ulice krepkega koraka s poveljnikom visoko na konju, bataljon v pomoč. Na vseh obrazih zrcali se zopet bojno veselje. Ko opazijo cesarskega princa, spodbudi jih ta zgled poguma in zaničevanja smrti, da navale z vriskujočo navdušenostjo, ki vse potegne za sabo, po griču doli na sovražne množice, ki se umikajoč silnemu navalu spuste v beg.

V proglasu feldmaršala se med najpogumnejšimi pogumnimi imenuje tudi ime mladostnega princa. »Posebno prijetno mi je, da morem javiti, da se je Njegova cesarska Visokost, nadvojvoda Franc Jožef, nahajal večkrat v najživahnejšem ognju ter kazal največji mir in hladnokrvnost. Sam sem bil priča, kako je na kratko od-

loh. Tretjina prebivalstva na Koroškem je še slovenska. Na učiteljski v Celovcu pa slovenščina še obligaten predmet ni za kandidate, ki naj pozneje poučujejo slovenske otroke. Žalostno za nas, sramota za merodajne kroge.

Na Goriškem so šolske razmere sicer mnogo boljše, vendar ne povoljne. V Gorici morajo Slovenci še vedno s prostovoljnimi davki vzdrževati ljudske šole, ker otroci ne morejo in tudi nečejo iz mesta v vojašnico, kjer jim je mestna občina po dolgih bojih odločila neprimerne šolske prostore.

Pri tej priliki opozarjam vlado na nujno potrebo, da se slovenski učiteljski razredi premestijo iz Kopra v Gorico. Prostor učiteljske v Kopru so — mogle kleti in temna skladišča. Vsled vlage so zboleli mnogi kandidati ter od 1. oktobra do konca aprila vsled bolezni zamudili povprek po 56 šolskih ur. Vlade dolžnost je, da premesti to učiteljske v Gorico. (Op. por.: Kakor čujemo, zgodi se to že z bodočim šolskim letom.)

O ljudskem šolstvu v Trstu sem obširno govoril pri drugi priliki. Vlada izdaje na leto nad 100.000 kron za nemške ljudske šole nad Italijani na Tirolskem, v Pulju, Zadru in Trstu. Slovenci iz Trsta pa že nad 20 let prosijo za slovensko šolo, pa je še niso dobili in si morajo sami z velikimi stroški vzdrževati zasebne zavode. Ali ni to dvojna mera! Enake so razmere v Istri, kjer je še na tisoče slovenskih otrok brez pouka.

Ako pa primerjamo stroške za šolo s praktičnimi uspehi, potem se ne čudimo, da navdušenje za to šolo ne prekipeva. Opozarjam gospode, da tudi v tem oziru kranjska dežela ni zadnja v Avstriji. Leta 1905. je ves deželni proračun iznašal 3.617.705 K, za ljudsk. šolstvo pa 1.345.984 kron, torej dobro tretjino. Zato nam krivico dela, kdor nam očita malomarnost in nazadnjaštvo.

Da pa so uspehi ljudske šole nepovoljni, vzrok je tudi učni red, ki isto zahtevo od ljudske šole na deželi, kakor v mestu. To je naravnost nemogoče. Zato velja o sedanji ljudski šoli na deželi: Vidim pač drevesa, ne pa gozda. Eno in isto kopito ni za vsako nogo. Sklicuje se na izvajanja predlagam resoluciji:

I. Vladi se naroča, naj vsjo pozornost obrača na šolstvo v Istri ter potrebno ukrene, da dobe otroci potrebni pouk v svojem materinskem jeziku.

II. Vladi se naroča, da poskrbi tudi za potrebni pouk v poljedelskih strokah učiteljskih pripravnikov.

Končam z besedami: Nikdar in nikomur ne žrtvujemo svojega naroda za frazasta načela in puhle obljube!

Zopet koroške sodne razmere. C. kr. deželno sodišče v Celovcu zavrnilo slovensko vlogo.

O tem se nam poroča: Neki ljubljanski odvetnik je svoj čas vložil za slovensko stranko slovenski sestavljeni tožbe pri c. kr. deželnem sodišču v Celovcu. Tudi toženec je Slovenec ter stanuje v sodnem okraju Feldkirchen na Koroškem. Tožba je bila brez ugovora sprejeta in se je o njej tudi razpisal prvi narok, kakor tudi potem narok za ustno sporno razpravo. Pri ustni razpravi je potem dotični

odvetnik, ko se mu je zabranilo slovenski razpravljati, razpravljati nemški. Po daljšem odmoru v postopanju si je tožitelj poiskal drugega zastopnika. Ta je vložil v isti pravdi predlog na povzetje postopanja ter navajal nova dokazila. C. kr. deželno sodišče je pa dotično vlogo nereseno zavrnilo z razlogom, da se v slovenskem jeziku pisani pripravljavni spis vrne, da pa stranki ni zabranjeno, pripravljavni spis vložiti v nemškem jeziku.

V razlogih se navaja, da spadajo po razdelitvi opravil vse pravde iz sodnega okraja Feldkirchen v delokrog jednojezičnega nemškega senata. Vsled tega, in pa, ker so prejšnjega tožiteljevega zastopnika podučili, da sme samo nemški razpravljati, bi bil moral tudi novi zastopnik vložiti pripravljavni spis v nemškem jeziku, ker bi vložitev slovenskih spisov pri prvem senatu povzročila tudi opravilne težkoče in neprimernosti.

»Z ozirom na to, se pravi v razlogih končno, opiraje se nadalje na jezikovne naredbe za Koroško, in uvaževaje, da spada sodni okraj Feldkirchen, v čegar okrožju se nahaja stalno bivališče toženca, k čisto nemškemu okrožju Koroške, se je moral slovenski pripravljavni spis zavrniti.« — Tako razlogi! Tem puhlim razlogom bi se morali naravnost smejati, ako bi stvar ne bila tako resna! — Deželno sodišče v Celovcu je namenjeno za celo Koroško. Na Koroškem je dobra tretjina prebivalstva slovenska. Slovenci segajo tik do Celovca. Opravila pri sodišču so porazdeljena tako, kakor si jih sodišče samo hoče porazdeliti. Pri sodišču je tudi še senat, kojega člani morajo biti večji slovenskega jezika. Čisto naravno bi torej bilo, da bi se vse slovenske tožbe, ki se vložijo pri deželnem sodišču, odkazale temu senatu. Toda ne! Toliko logike ne moremo zahtevati od nemško-nacionalnih sodnikov. Slovenske tožbe se odkazujejo čisto nemškemu senatu, čisto nemški senat pa slovenske vloge odklanja, ker bi vložitev slovenskih vlog pri nemškem senatu povzročala težkoče in neprimernosti! Občudovanja vredna logika, s katero se bo, ako se pusti v veljavi, odpravila zadnja trohica slovenskega uradovanja iz koroških sodišč.

Kako puhli so ostali razlogi, se razvidi iz sledečega. Pri vseh dvojezičnih uradih in osobito sodiščih je uvedeno načelo, da sme vsaka stranka vlagati vloge v svojem lastnem jeziku, ne glede na to, kje ima bivališče nasprotna stranka, in ne glede na to, če ga nasprotna stranka razume ali pa ne. Tako se pri sodiščih na Kranjskem vložijo nebroj nemških tožb proti slovenskim strankam, ki ne razumejo najmanjše nemški. Istotako se pa dogaja, da se proti nemškim, italijanskim ali ogrskim tvrdkam vlagajo slovenske tožbe. Ako bi prišlo v poštev bivališče toženca, potem bi se morale pri naših sodiščih vlagati proti Madžarom madžarske tožbe, proti Italijanom italijanske itd., moralo bi pa tudi celovško sodišče zavračati vse nemške, proti Slovincem vložene tožbe. To bi seveda dovedlo do naravnost neznosnih zmešnjav. Ravno radi tega se je uvedlo pri vseh uradih in sodiščih načelo, da se smejo vlagati vloge v vsakem deželnem sodišču in da se mora izvršiti tudi rešitev v istem jeziku, v katerem je pisana vloga. V katerem deželnem jeziku se pa vloge in tožbe vložijo, to je odvisno od vlagatelja, nikakor pa ne od onega, proti kateremu se naj vsled vloge uvede uradovanje. To na-

čelo je zajamčeno vsakemu državljanu v članu 19. temeljnega državnega zakona in to načelo se je tudi pri vseh dvojezičnih uradih uvedlo.

Ker je deželno sodišče v Celovcu namenjeno za celo Koroško, morajo tudi za to sodišče veljati ravno ista načela. Do sedaj so bila res tudi za deželno sodišče v Celovcu ta načela merodajna. To izhaja že iz porazdelbe opravil pri c. kr. nad-sodišču v Gradcu, kjer je radi kompetence drugega senata izrečno določeno, da ima ta senat reševati prizive in rekurze kranjskih in spodnještajerskih sodnih dvorov, od celovškega deželnega sodišča pa samo one, v kojih se je pri deželnem sodišču v Celovcu razpravljalo v slovenskem jeziku.

Razlogi sklepa c. kr. deželnega sodišča celovškega torej nimajo prav nobene pravne ali stvarne podlage, ampak jih je pripisovati onemu sistemu, kateri se skuša v novejšem času na Koroškem udomačiti in kojega smoter je, slovenščino popolnoma izpodrinuti iz koroških sodišč.

Država plačuje lepe svote onim, ki se uče albanškega jezika, da bi ji bili v službi potrebe v Albaniji na razpolago. Ljudstvo pa, ki je že sto in sto let v okrilju habsburške države, ki je za blagor te države prelivalo svojo kri v nešteti bitkah, temu ljudstvu pa postavlja po rodu, duhu in jeziku tuje uradnike, temu ljudstvu hoče vzeti zadnjo trohico jezikovnih pravic — letos, ko naj avstrijski narodi slovesno obhajajo šestdesetletnico vladarjevo, in sedaj ko imamo v državnem zboru slovensko večino. — Ta načrt se ne sme izvesti, ta načrt se tudi ne bo izvedel, kajti naše potrepljivosti je konec!

Kmetijsko poučno potovanje na Češko

ki ga priredi letos c. kr. kmetijska družba, obeta biti jako zanimivo in poučno.

Udeleženci bodo imeli priliko videti ne samo krasno urejena velika posestva, na primer sloveče veleposestvo kneza Schwarzenberga v Hluboki, ampak videli bodo tudi vzorna srednja in mala kmečka posestva, združena podjetja, od katerih bo gotovo najbolj zanimiva kmetijska elektrarna, ki dobava gonilno moč za gospodarske stroje cele vasi.

Sploh je spored tako sestavljen, da bodo udeleženci imeli priliko iz vsake kmetijske stroke kaj lepega videti.

Poleg splošnega kmetijstva se jim bo razkazavalo zlasti še živinorejo, perutninarstvo, konjerejo, dalje obdelovanje barja, hmeljarstvo, ribstvo, vrtnarstvo, sadjarstvo in vinarstvo. Iz gospodarsko-tehničnih strok bodo pa videli pivovarništvo, cukrovništvo, tehnično uporabo sadja, mlekarstvo, kletarstvo itd. Da bodo imeli priliko pokusiti izborna češka pivo in v znanih kletah kneza Lobkovic pa sloveče melniško vino, to se samo ob se ume.

Glavna in gotovo najbolj interesantna točka vsega potovanja bo seveda Praga in njena krasna letošnja jubilejna razstava. Zelo zanimiva bo gotovo za vsacega udeleženca vožnja po kanalizirani reki Vltavi iz Prage v Melnik, ki je nima ne samo v Avstriji, ampak daleč na okrog para.

Ta del reke Vltave, ki prej zaradi svoje plitvosti in mestoma strmega padca ni bil dostopen velikim ladjam, se je kanaliziral, to je napravil plovnim tudi za velike ladje.

Da je bilo to združeno z napornim delom in ogromnimi stroški, je umljivo.

Treba je bilo strugo zožiti, poglobiti, in kjer je bil padec strm, napraviti posebne vzdigovalne naprave. Ladja se spusti v takozvano vodno komoro, kjer jo voda vzdigne v višino gornje zajeze vode. S tem združene naprave, zlasti jezi itd. so občasno vredni, posebno zaradi tega, ker so češki inženirji poprej proizvedli enake naprave na Angleškem, Francoskem, Nizozemskem in drugod in kar je bilo najnovejšega in najbolj praktičnega, to so doma uporabili.

Že iz tega, kar smo tukaj navedli, sledi, da niso slovenski kmetovalci doslej še podvzeli tako vsestransko zanimivega in poučnega potovanja, kakor bo potovanje na Češko.

Zato je pa tudi upati, da bo udeležba prav velika. Se celo nekateri bosanski posestniki so prosili, če se smejo pod vodstvom gospodarskega uradnika bosanske deželne vlade pridružiti temu izletu. Izlet bo trajal dvanaest dni in bo veljal z vsem skupaj največ 200 K.

Odhod iz Ljubljane bo v nedeljo, dne 2. avgusta t. l., ob tri četrt na štiri popoldne, z Jesenic ob tri četrt na osem zvečer z brzovlakom, ki pride ob 8. uri 22 minut zjutraj v Češke Budějovice, kjer se bo pričelo z ogledovanjem.

Da se udeležencem pravočasno prekrbijo stanovanja (zlasti v Pragi), je želeli, da se čim prej mogoče zgledajo pri c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani in navedejo, kje želijo vstopiti. Kdor hoče, da mu preskrbi c. kr. kmetijska družba vozni listek za celo prago, ta mora poslati ob enem 50 K predplačila in navesti, ali se želi vrniti iz Kutnegore, kjer se konča z ogledovanjem, čez Prago in Linc-Jesenice nazaj, ali se pa želi peljati iz Kutnegore po severozapadni železnici naprej čez Znojno na Dunaj in odtod domov.

Razmere v Stari Srbiji.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Prizren, 4. maja 1908.

Tu — v Prizrenu — kraju, ki ni obsežen v reformni akciji — so razmere v zadnjem času postale neznosne. Sicer nikoli ni bilo dosti bolje. V inozemskem časopisu je bilo nekaj čitati, pa malo. V Turčiji nikjer ni dobro, v Prizrenu pa je pravi peklo. V Stari Srbiji vlada popolna anarhija. Vsled neprestanih umorov, ubojstev, požigov in plenjenja se je v nekoliko letih od tu izselilo že 100.000 Srbov, deloma v Črno goro, deloma pa v Srbijo.

Sprčo takih razmer ni čudno, da mnogo uglednih Srbov prestopa zadnji čas k izlamu. Najbogatejši in najboljši rodbine so se poturčile, da so varne pred zverinskimi Arnavti. Pred nekaj dnevi je prestopil k izlamu eden prvih srbskih veljakov v Suhem Grlu, Maksim Veselinović s štirimi sinovi. Seveda so nasilna poturčenja bolj pogosta. Tako je zloglasni razbojniški vodja Šaban Budalić iz Orehovca s četo napal dom uglednega Srba Kujundžića v Veliki Oči, odvel s seboj hčerko, jo prisilil, da je prestopila k veri prerokovi in se z njo oženil. Starši so se mnogo trudili, da jo otmo, toda zaman — oblasti so z razbojniki dogovorjene.

Cerkve so dozda tudi Turki in Arnavti spoštovali, zadnji čas pa s slastjo počenjačo bogoskrunstva. Ne dolgo temu so Arnavti vlomili v eno najstarejših srb-

daljenost tik njega udarila krogla iz sovražnega topa, ne da bi se najmanj zganil. Enako poroča korni poveljnik, feldmaršallajtnant d'Aspre: »Izmed onih, ki so prostovoljno bili v bitki navzoči, moram omeniti neustrašenost Njegove cesarske Visokosti nadvojvode Franca Jožefa, ki se je meni pridružil. Zdelo se je, da nevarnosti niti ni opazil; le s težavo se mi je kasneje posrečilo ga odstraniti, in to le, ko sem ga prosil, da se z eno kavalerijsko divizijo postavi v ozadju, da mi v predstojem umikanju z atako napravi pot.«

V svojih memoarah pravi Schönhals, feldmaršalov generalni pobočnik: »Bitka pri Santa Luciji je zato zgodovinsko zanimiva, ker je ondi sedanj avstrijski cesar dobil pošteno zaslužene ostroge. Sicer ga je od tedaj dozdevno od prestola ločila še dolga vrsta let, toda vendar je vsakemu vojaku krepkeje bilo srce, ko je videl cesarskega mladenci jeziti po bojnem od krogl razoranem polju in ustaviti se mirno v najgostejšem dežju krogel, tako da sta ga morala oba korna poveljnika prositi, da bi nekoliko več pažnje posvetil ohranitvi svojega življenja. V času, v katerem smo tedaj živeli, smo živo čutili veliko vrednost bojevitiga vladarja; kaj čuda, če nam je v sijajni prikazni prestolonaslednika na polju smrti pri Santa Luciji vzšla zveza upanja.«

Pri listu slave, ki so si ga pogumne čete sivega feldmaršala dne 6. maja 1848 priborile, ima torej Franc Jožef velik delež. Da je bil navzoč pri armadi, v kateri edino je bila utelešena ideja mogočne, skupne domovine, iz najglobljega prepričanja in s krvjo in železom zvarjene, utrjene po stoletjih zgodovinskega razvika in v najgloblji notranjosti ustaljeno čustvo skupnosti vseh narodov — to je dalo boju za obstoj države višje posvečanje. Eden za vse, vsi za vsakega, in z združenimi močmi! Tedaj v dežju in grmenju krogel, obkoljen od smrti, ki je pobrala marsikatero izmed vrlih te armade, tedaj v strašni vladjalni igri, v moreči borbi okoli Santa Lucije, — je pač v srcu mladostnega princa dozorelo spoznanje, kako silna je moč številno sicer majhne, a po navdušenju za stvar, ki se jo je spoznalo za pravično, mogočne, pa zmagonosni sili skupne ideje takorekoč zraščene trume odločnih mož, k žrtvam pripravljanih. Tedaj, ko je z mirnim očesom gledal dol v bojni metež ter videl izvrstne, sijajno izvedene napade Pijemontezov, njih neustrašene navale, kako so se razbijali v nič ob živem zidu staroavstrijske junaške pogumnosti, — v teh urah največje duševne in umske napetosti, bližnja smrt pred očmi, je pač bil položen temelj njegovemu geslu.

Pri Santa Luciji je Radeckega mala truma priborila zmago nad trikratno premočjo — z združeno močjo vseh za en smoter, en cilj.

Pismo Boltatuga Pepeta.

Gespud redehter!

Ti šment, ti, kuku sa naš telu-vadci raz-dražil u nedela iz sojmo fajn nastopam leberalne časnkarske krote! Nhn tudl-zok, ke mu prauja »Sluensk Narud« že ceu teden kar brenči

ud same jeze.

Sej tu pa tud ni špas, gespud redehter! Nej pumislija! Du zdej sa misel leberalci, de maja use mlade fante u štant,

in sam še stare tercjalke sa nam blaguhotn prepustl, zdej pa vidja naenkat taka lepa garda; fante ravne ket kunopla, in pu-staune, de jh je vesele za pugledat, ke nisa leberalci, ampak pušten, pametn in kurajzn mladenči, ne pa frakarsk pudrepnki, ke se sam tekat leberaln prvaki zajne am uzameja, kedr jh nucaja pr kašn desetletn za lampjone nost.

Tu je za leberalce res mal narodn. Če u šlu tku naprej, kokr du zdej kaže, uja hmal leberaln generali mogl, kedr uja mel kašn jubeleum, lampjone Preduvičevem pujskem na repke prvezat, de jh uja ulačil pu mest naukul. Preduvič mislem, de na u mou nč zoper tu in de jm jh u dau rad na razpulgajne. Sukolu pa na uja več mel, zatu ke se že zdej use krha pud dohtar Murnikuva kumanda. Gespudična Kaj-zeluva jm je že fige pukazala in zdej more tud pr leberalneh frajlah Drenik sam »ajns« toučt. Sukoli greja pa čez dali bl iz lima. En sa se preselil v Trnou, druh u Udmat, trek u Šiška; zdej pa snujeja ne-cefridn iblansk Sukolci še v Kravi dulin in pa u Kuri vas soja Sukola. Le tku naprej in leberaln tudl-zok u ud jeze poču, pol pa na u mogu dat nubene štime več ud sebe.

Ta lepa unifurma našeh telovadcu strašn leberaln tudl-zok u uči bôde, pu-sebn ga tu jezi, de je lepš ket sukolska. Sej sa že Dreniku ata tekat, ke sa še pr iblau-

skih cerkev, sv. Petra pri Novem Pazaru. Pobrli so vse, kar je imelo količjak vrednosti. Kar za njih ni imelo vrednosti, so polomili, razsekali in uničili, tako da je notranost cerkve docela opustošena. Oskrunili so tudi rakev metropolita Arsenija, ki ga tamošnje ljudstvo časti kot svetega moža. Srbi so bili vsled tega silno razburjeni. Turki so hoteli nasipati peska v oči ter uvesti preiskavo, a krivcev se, kakor na Turškem navadno, ni moglo najti.

Zlasti po cerkvenem premoženju se sline cedijo Turkom in Arnavtom. Tako je oblastnija v Peči siloma zavzela veliko posestvo stare srbske patriarhije v Peči in pred očmi uradnikov so Arnavti siloma odgnali iz samostana na Visokih Dečanih čredo govede. Prisilili so celo menihe, da so jim dali pet slug, ki so jim plen gnali v gorovje in ki se do danes niso vrnili od ondod. V selu Vročevi v novopazarskem okraju skušali so Turki vlomiti v cerkev. Ko se jim to ni posrečilo, vlomili so v cerkveno hišo, v kateri je trgovina nekega Srba ter iz iste ponoči odnesli vse blago.

Med tem ko razbojniki, koncesijonirani od oblastnij, napadajo celo srbske molivnice, pa skušajo oblastnije same uničiti tudi srbske šole, tako da se vzame narodu vse. Pričeli so pravi lov na srbske duhovnike in učitelje in zaprli so vse srbske šole v obsegu raško-prizrenske eparhije. V ječi je veliko število srbskih duhovnikov in učiteljev, med njimi tudi metropolitni namestnik, prota Jovan Karatijević in njegov sin, pop Jevstatič. Prvoimenovanega so Turki zvezanega in z močno stražo gnali od Prištine do Nove Varoši. Če se tako postopa z zastopnikom metropolita, lahko si predočite križe in težave ljudstva. Tako postopanje razjarilo je celo to mirno, vsled trpljenja in bede pobito ljudstvo. Srbi iz Nove Varoši poslali so vasijski patriarhiji in turškemu ministrstvu za pravosodje in vero v Carigrad ter Hilmi paši spomenico, v kateri zahtevalo, da se konča strahovanje nedolžnih srbskih duhovnikov in učiteljev. Ta spomenica je imela precej uspeha. Že so izpustili mnogo učiteljev iz zaporov, med njimi tudi znanega srbskega pisatelja Stevana Samardžića. Unpa se, da izpuste kmalu na svobodo tudi ostale nedolžne Srbe in da bo v kratkem mogoče zopet odpreti srbske šole in cerkve. Ker je večina duhovnikov v zaporih, so skoro vse srbske cerkve zaprte. Vsled tega je mnogo otrok nekrščenih in mnogo mrličev pokopanih brez cerkvenega blagoslova.

Zapiranje učiteljev in duhovnikov ni v nikakoršni zvezi s kako »srbsko zaroto«, kakor je neresnično razkričano v inozemstvu. O zaroti ni niti govora in Turki zaprtih Srbov tega tudi ne dolžijo. Ko je srbski konzul iz Skoplja obiskal Hilmi pašo, da bi se zavzel za Srbe, mu je isti izjavil, da se jih je zaprlo samo zavoljo tega, ker niso predložili neklih podatkov, ki se jih je od njih zahtevalo. To je sicer le izgovor. Pravi razlog je na vsak način ta, da se je hotelo ljudstvo prestrašiti ter žg v naprej onemogočiti morebitno gibanje med Srbi, ki se navadno vsako leto pojavlja, kadar hribi ozele.

Med tem ko se tako preganja pravoslavje, se ne godi tudi dosti bolje katolikom. Med Arnavti katoliki, takozvani Fondi, in Arnavti muslimani teče že

od zadnje zime kri. Fonda ne sme nikamor sam, če mu je življenje drago. Ako ga dobe muslimani, zapadel je smrti. Fond, katolikov, je manj po številu od muslimanov, ki jih strahujejo. Vas Ramac v djakovački nahiji je čisto katoliški kraj. Muslimani so napali z veliko premočjo Ramac, zažgali vse hiše in mnogo ljudi, med njimi tudi otroke, pomorili. V Smolincu so muslimani 20 katoliških hiš spremenili v prah in pepel. Število ubitih katolikov je veliko. V Djakovici so katoliki izpostavljeni velikemu nasilstvu. Tudi v Peči ni mnogo bolje, ker so tam katoliki v manjšini in se ne morejo upirati muslimanom, Arnavtom in Turkom. Sreča, da vsaj vojaštvo kolkortoliko ščiti katolike.

Prizrenski muslimani so malo bolj človeški; oni ne ubijajo ljudi, pač pa hočejo materijelno uničiti Fonde. Tu so imeli muslimani iz cele nahije, Turki in Arnavti, shod ter sklenili, da z bojkotom uničijo Fonde, v čijih rokah je skoro vsa trgovina teh krajev. Sklenili so, da muslimani od katolikov ničesar ne kupijo, niti jim kaj prodajo, da se muslimani izselijo iz katoliških hiš in katolike izženejo iz svojih. Kdor bi prelomil prisego, plačal bo globo 30 turških lir v zlatu (750 kron). Vsled tega sklepa, ki se ga Turki strogo drže, postalo je stališče katolikov skoro nemogoče. Ako ne pride do sporazuma, bodo se morali katoliki izseliti, kajti v tem boju se ne morejo dolgo vzdržati. Katolikom v Biuču, v Gornji Moravi, pri Giljanu je dovoljeno, da si zgradijo cerkev. Pa kaj jim pomaga carska irada (dovoljenje), ko jim tega ne dopuste Arnavti in Turki, zбог katerih ne smejo pričeti zidati cerkve, da bi v njej po obredih svoje vere molili Boga. Morete si li misliti večjih križev od teh? Pa to še niso vsi! O drugih Vam sporočim prihodnjič.

Ildrijske novice.

i Liberalni mučenik. Veliko smeha je tu napravil g. Gangl s svojim spisom v »Učiteljskem Tovarišu«. »Za brate svoje, slovenske učitelje namreč, bi on rad prebil vse gorje in vse krivice,« tako vzdihuje in obenem obžaluje, da mu krona mučeništva še ni prisojena. Marsikateri od drugod bode občudoval toliko požrtvovalnost nasproti trpečim kolegom in vzkliknil: To je junak, ki se ne vstraši trpljenja in preganjanja za brate, res v naših materijalnih časih redka prikazen! Slava Ganglu! Mi pa, ki moža bližje poznamo, smo se smejali oholim bombastičnim izbruhom. Saj znamo, da je taka požrtvovalnost le na papirju, ki vse prenese, kar na njega napišeš. Kako je pa v resnici? Poglejmo nekoliko golo realnost!

i Prihod Ganglov v Ildrijo. Razpisano je bilo mesto učitelja na pripravljavnem tečaju s plačo X. čin. razreda, tudi leta, katere je že prej dozdil, se mu bodo štela kot petletnice. Zares prav ugodno stanje. Zahtevalo se je pa od prosilca, da ima izkušnjo za meščanske šole, le ako tacega ni, se bode oziralo tudi na druge. V resnici se je oglašil tak mož, a prosil je tudi g. Gangl, ki nima skušnje za meščanske šole. Kaj se zgodi? Gangl res dobi službo, njegov stanovski brat, vse bolje klasificiran — saj je sedaj ravnatelj meščanske šole — pa obični na cesti. Ko bi bil Gangl res gorrel tolike ljubezni do stanovskih tovarišev, kakor sedaj vzdihuje v »Uč. Tovarišu«, bi

bil moral pač prepustiti mesto sotovarišu, saj on je zamogel šele takrat misliti, da se bode na njega oziralo, če ne bo nobenega prosivca s skušnjo za meščanskega učitelja. A službica je dobro plačana in tolike požrtvovalnosti se pač ne sme tirjati od prvaka, da bi sposobnejšemu kolegu odstopil lépe kronce. Zato se pa lahko sedaj ponaša, »da mu ne morejo do živega.«

i Ganglino poznejše obnašanje do sobratov. Na realki je prvo leto poučeval v petju vodja tukajšnje rudarske šole. Ko je bilo drugo leto treba spremljevati na harmoniju petje realcev pri nedeljskih mašah, je g. vodja opustil to službo, saj je videl, da so tovariši bolj potrebni kakega postranskega zaslужka in tudi bolj zmožni orgljanja. Je res plemenito ravnanje. Nastavil se je novi učitelj petja g. Š. Kmalu pa se je zameril našim liberalnim prvakom in odstranili so ga. Iskali so novo moč. In dobili so jo v osebi g. Gangla, če tudi je sam spoznal, da ni več svojih nalogi. To so tudi dijaki in ljudje spoznali. Ko so imeli še nedeljsko službo božjo pri sv. Trojici, so se mimoidoči norčevali iz orgljanja in petja, saj je znano, da je med dijaki več precej v glasbi izurjenih. Sedaj imajo mašo pri sv. Križu, bolj na samem, a dijaki in tudi drugi povejo, da ni nič boljše. »Kakor bi suho slamo vezal, tako se sliši preludiranje in pesmi so vedno iste, zategneno in dolgočasno se vlečejo.« Tako splošna sodba. Mi tega Ganglu ne zamerimo, saj ne more vsakteri imeti več darov, a zamerimo mu radi tega, ker ne pripusti sposobnejši moči tega opravila. V novejšem času je tudi med liberalnim učitelstvom več moči, ki presegajo Gangla glede glasbene teorije in prakse. Imajo borne plače in radi bi sprejeli kak postranski zaslužek. Zato je bil splošni smeh po mestu, ko so čuli, kako bi rad Gangl nosil »vse gorje in krivice za svoje brate«.

i Sem z enako volivno pravico za delni zbor! kliče zadnji »Naprej«, in bodri svoje pristaše proti izkoriščevalni družbi. Kaka je enakost pri socialnih demokratih, pa ravno predzadnji »Naprej« osvetljuje. Za mogoči štrajk so plačevali v obrambeni fond po 1 kron na mesec rudarji. Ko so pa nekateri spoznali, da štrajka ne bo, so prenehali s plačevanjem, češ, saj takega fonda sedaj ne bo treba. Nabralo se je neki 1700 K. Na shodu 20. aprila naj se pa določi, kam bo šel nabrani denar. A na ta shod je imel pristop le oni, ki je plačal dve kroni, oni, ki je samo eno krono daroval, ni smel glasovati, celo na shod ne priti. Tako je vabil na shod »Naprej« v 8. številki, isti »Naprej«, ki v 9. številki zahteva splošno in enako volivno pravico. To je enakost v soc. dem. smislu. Naš Kristan se igra z rudarji, kakor z otroci. Zato pa razsodni možje majajo z glavami nad takim postopanjem in naj bodo še tako navdušeni soc. demokrati, ne pričakujejo rešitve od take bratske enakosti.

i Naš občinski odbor še ni razpisal dijaške Kavčič-Perove ustanove, dasi je prejšnji dijak aprila meseca pretečenega leta zadnjo svoto potegnul. Ali menijo, da ni pri nas dijakov, ki bi bili potrebni ustanove. Je pač čas, da višja oblast malo pogleda v gospodarstvo naše občine.

Slovencl na Dunaju.

Slovenska služba božja bo v nedeljo, 10. maja s slovesnimi litanijami M. B. in

v nedeljo 14. junija, obakrat v cerkvi sv. Antona XV. Pouthongasse 16, ob 1/23. popoldne. — Vabilo na koncert, ki ga priredi slov. kat. izobr. društvo »Straža« na Dunaju v nedeljo 10. maja 1908 v koncertni dvorani »Zur schönen Schöferin«, VI. Gumpendorferstrasse 101, s sodelovanjem društvenega pevskega in tamburaškega zbora. Spored: 1. M. Bajuk: Na vasi. Koračnica po narodnih napevih. Tamburaški zbor. 2. Sl. Katkič: Z Bogom more. Hrvaška narodna pesem z varijacijami za brač in tamburaški zbor. 3. St. St. Mokranjac: II. rukovet srbskih narodnih pesmi. Mešani zbor. 4. M. Bajuk: Sanjaj sladko! Serenada za brač in tamburaški zbor. 5. J. Aljaž: Ne zveni mi! Mešani zbor. 6. A. Hribar-Korinjski: Huda žena. Deklamacija. 7. a) Žirovnik: Pojte, pojte drobne ptičke. b) Bajuk: Meglica. c) Žirovnik: Ogliar. Narodne pesmi za mešan zbor. 8. M. Bajuk: Bom šel na planince. Potpuri za tamburaški zbor. 9. P. H. Sattner: Nazaj v planinski raj! Mešani zbor. 10. Farkaš: Junak iz Like. Koračnica za tamburaški zbor. Po koncertu prosta zabava s plesom. Vstopnina: Člani 20 v, nečlani 40 v. Začetek točno ob 7. uri zvečer. Kdor še ni plačal za leto 1908 članarine, plača lahko na večer pri blagajni. V juniju — v nedeljo 14. junija — priredi »Straža« po službi božji prijateljski sestanek v društvenih prostorih, VI. Liniengasse 38, v juliju pa se pripravlja lep izlet v okolico. Ta vabila veljajo i za mesec junij. Društveni odbor.

Občni zbor Austro-Amerikane v Trstu.

Dne 25. aprila se je vršil v Trstu IV. redni občni zbor Austro-Amerikane. Vlado je zastopal dvorni svetnik dr. Peter pl. Rešetar. Odobrilo se je poročilo odbora, nadzorništva, bilanco in račun dobičkov in izgub. Odpiše se 1.604.431 K 57 v od vrednosti ladij in nepremičnin; zavarovalnemu zakladu se odkaže 500.000 K, rezervnemu 78.936 K 80 v, posebnemu rezervnemu zakladu 194.949 K 81 v, kot tantieme nadzorništva 40.484 K 94 v. Sklenilo se je razdeliti 7% dividendo, t. j. po 14 K od delnice. Plačevalo se bo dividende od 2. maja t. l. pri društveni blagajni, pri tržaški »Banca Commerciale« ter dunajskem »Bank-Vereinu« in njenih podružnicah. Nadalje se je sklenilo, da se najme posojilo štiri milijone kron v 4 1/2% delniških zadolžnicah v svrhu nadaljnjega izpopolnitve društvenega ladjevja. Obratovanje se je v preteklem letu znatno zvišalo. Potniških voženj je bilo 75 (prošlo leto 72), tovornih pa 171 (proti 138 leta 1906). Tržaški promet izkazuje 2.137.300 metrskih stotov in 25.583 potnikov (proti 1.917.592 met. stot. in 17.928 osebam v letu 1906). Skupni promet z vmesnimi pristanišči znašal je 6 mil. 584.368 met. stot. in 55.724 potnikov proti 5.985.250 m. stot. in 37.255 pot. v l. 1906.) Družbene ladje so prevozile 1.378.820 morskimi milj proti 1.179.600 v prošlem letu. Dne 31. oktobra 1907 se je otvorila nova črta za potniški in blagovni promet v La Plato, kamor odhajajo ladje že vsake tri tedne. Ladijevje obstoji iz 33 tovornih in osebnih parnikov dolge vožnje. Vse društvene ladje obsegajo 142.057 kosmatih tonel. Potniški parnik »Martha Washington« (z dvojnim vijakom) ima kosmato tonažo 8145 ton ter je največja ladja avstrijskega ladjevja.

Cementarna v Šmihelu pri Št. Petru.

Glede pripravljajanja za cementarno v Šmihelu se trosijo po Ljubljani vesti, ki niso resnične. Govori se, da ne bo zadosti vode. Izkušeni možje pa so preiskali v največji suši, da znaša moč deveterih studentov, ki bi se vjeli nad tovarno, 11 litrov na sekundo, in je ves svet podoben strehi, ki ima, kakor posamezne žlebove, hudournike, ki bi s primernimi nasipi že sami zadostovali za velikansko množino potrebne vode. — Nadalje se govori, da se je zatrosilo za sedanje predpriprave 200.000 kron, kar pa ni res — to je le prodajna cena, ki jo je ob priliki postavil Karol Lenasi. Resnični stroški: za nakup zemljišč, nasip za železnični tir, odkritja kamnoloma, preskušnje, priprave za »Bremsberg«, planiranje sveta, rampa, načrti itd. znašajo okrog 80.000 kron, ki so že popolnoma pokriti. Toliko bodi povedano, da se ne bo sumila kaka dobičkaželjnost in napad na narodno imetje. — Ugovarja se ustanovitvi cementarne radi konkurence. Vse druge cementarne v kontingentu ne morejo imeti, razun naravne vodne sile, toliko ugodnosti, kakor gori imenovana. Že tisti dobiček železnične vožnje do Št. Petra bi prevagiral nasproti edini tej ugodnosti! Vse druge ugodnosti pa ima cementarna v Šmihelu v obilnejši meri, kakor

skmo Sukole kumanda pelal, rekl enkat, de se nln gespe zdeja tak kokr afna, če se u sukolska uniforma ublečjeja. Sam tu nisa prou mogl pugruntat Dreniku ata, kuku b ta uniforma prenaedl. Puskušal sa pol še use sorte: nateknil sa s na glava ene klubuke, ke sa bli bl retam pudobn, kokr klubukm, ampak nč se jm ni pusrečl in se je vidl, de nimaja ta prave guse. Naš teluvadci sa pa prec pugruntal unifurma, ke je taka, de se čluvek kar srce pusmeja, če ja vid, in de sa sami ta nar bl zagrizn leberalni rekl, de sa naš teluvadci desetkrat bl fejest fanti, kokr leberaln Sukolci, kulkr jh je še. Tu na gre leberalnm tudlzoke iz glave, zatu je pa zdej že en ceu tedn tak dirndej.

Teluvadba našeh teluvadcu tud na da tudlzoke gmaha ne pu noč ne pu dneu. Zmeri ja ma pred učmi, ke kej tacga še nekol ni vidu; zatu se pa zdej tud tulaž iz tem, de uja enkat še usi te teluvadci pršli du spuznajna, de jh leberalci bl nucaja in de uja h Sukolcm pristupil. De se tudlzok mot, tu ni nubenga dvoma, zatu ke naš teluvadci rad prepesteja prenašajne lampjonu leberalnm Sukolcem in kedr teh na u več zadost, pa Preduvičvm pujskm.

Še bl kokr unifurma in kokr teluvadba našeh teluvadcu pa gre leberalnm tudlzoke pu glau — maša, ke sa ja mel pr fleč-

kajnarnjeh. Revež je že res čist zmeden, tku de se je že začeu tam praskat, ker ga prou nč na srbi. Ta srumak je že čist puzabu na use tiste maše, ke sa jh mel Sukolci na Rožnpoh, pud Tibuli, pr ker se je še sam Preduviču Ilija štreku na enno fukse, in pu iblansk ukolc; puzabu je clu, kuku je sam gespud dohtar Taučar kleču u Zagrebe pred ultar na Jelačičumu trge, ker sa mel Sukolci maša, in prosu Boga, de b dau leberalcem prau um in pamet in pa več sreče. Sevede je bla ta mudlitu premal udkritusrčna, zatu ga pa tud Buh ni uslišu in je pustu leberalce zabite še zdej, kokr sa bli nekdi.

Tu use nej leberaln tudlzok pumisl in zravn nej se še spoue na tist sukolsk večer u rank čitalne, ke sa ga mel glih tist večer, kokr je umeru gespud knezuškoj Pugačar. Tekat je blu pouhn ldi u čitalne in muska je špilala, de je blu vesele; ke se pa Sukolci ukul devete ure zvedl, de je škof umeru, sa pa prec veselica ustavl, muska dam puslal in gnar, ke sa ga ldje za ustupnina plačal, pa — ubdržal.

Tiste čase je biu še iblansk Sukol, kokr se šika. Ldem je uči udiru, de sa u Iblan tud še Sluveni in ne sam nemškutari. Zdej sa tist čas menil in iblansk Sukolci se sam tekat še pukažeja na dan, kedr jh nuca ta al pa u leberaln čvekač, de mu delaja reklama in zatu sa res pu-

trebn pusebn zdej, ke ni več Nučiča u Iblan, de b iz sojmo oslam pu mest reklama zajne delu.

Naš teluvadci sevede pesteja, nej kašlaja leberalne uši, kulkr se jm lub; sej vs ta kašl je le znamne, de maja strah pred nim, kar je pukazu pusebn Sukole Drenik, ke se ceu ta dan ni upu iz liše, ampak je pusluu tistga, ke u Šišk tudvadba kazi, ke mu prauja Apflkostn, gledat, če je tud ta lep Tonček u rdeč srajc; kokr ga je pa res zagledu, ja je pa ubrau preke dum nazaj, kokr tekat iz Marčauve štarije, ke sa ga naš teluvadci nadrevl in tak neprijetn duh se je širu ukul nega, de se je mogu jt še tist večer u šišensk bazar kopat. In usega tega je biu uržah ta lep Tonček.

Eh, »čuk« je use glih za naše leberalce en hedu neprijetn tč in marskašne prglauce u še delu našem leberalcem, če Buh da. Le putrp, ti prelub moj tudlzok, in nekar prec na stres use soje jeze, ke ja uš še velik nucu. Če se uš že zdej tku repenču in napehvou, ke se je sam en mal našeh teluvadcu pukazal, na u nekol douh, pa uš poču, ke prše uja cele armade in tekat u še tista sapa, kulkr ja maš, ušla. Leberalci uja pa pol tist toj prazn meh naložl na rama in šli u Filadelfija afne guncat.

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

druge. Ne bojimo se pomislekov kapitalistov-mogotcev; oglasilo se je že toliko domačih podjetnikov, ki bodo, dasi v manjšem obsegu, pa vendar krepko zastavili začetno delo in je ohranili v — domačih rokah.

Sportne vesti.

Šah.

Povodom jubilejne razstave v Pragi se bo vršil mednarodni šahovski turnir. Izmed znamenitih šahistov, ki se ga bodo udeležili, omenimo sledeče: Alapin (Petrograd), Duras (Praga), Dus-Hotinurski (Moskva), Janovski (Paris), Maroczy (Budimpešta), Mises (Lipsko), Prokes (Praga), Rubinstein (Lodz), Marshall (New York), Schlechter (Dunaj), Spielmann (Monakovo), Teichmann (London), in last not least najboljši slovenski šahist Vidmar.

Rokoborba.

Ciganjevič-Hackenschmidt. Imenitna ta dva rokoborca bi se imela boriti 9. junija v Londonu za mojstrstvo v prosti rokoborbi in sta deponirala vsak 200 funtov šterlingov, to je 4800 kron. Sedaj pa poroča Ciganjevič svojim dunajskim prijateljem, da se Hackenschmidt ne mara udeležiti tega boja; Ciganjevič dobi torej brez tekmovalca 4800 kron. Hackenschmidt leži na srcu najbrž zadnji boj z Gočem in predno ga v zopetnem boju ne premaga, ne misli na resno konkurenco. Sicer pa 5000 kron lahko utрпи, ker je zaslužil v zadnjem času vsako leto okoli 500.000 K. Z Gočem se bosta bila novembra meseca v Londonu.

Olimpijske igre.

Češki výbor pro hry olympicke namerava poslati veliko tekmecev k glavnim olimpijskim igram v Londonu in prosi vsa češka zastopstva in društva, naj ga gmotno podpirajo. Opozarja na Švedsko, kjer je parlament dovolil udeležencem 20.000 K podpore, na Ogrsko, ki je dalo Ogrom v ta namen 40.000 K, na Nemško, kjer pričakuje odbor velike državne podpore; Nemce bo peljal v London sam prestolonaslednik.

Izločitev za maratonski tek pri olimpijskih igrah v Londonu se je vršila 26. aprila med Windsorjem in Wembleyem. Pot je dolga 367 km. Akoravno je bilo vreme slabo, je vendar 44 tekmecev Angležev preteklo to razdaljo v manj nego v treh urah. Prvi je bil A. Duncan v 2 urah 15 minutah in 45 sekundah.

Termini lahke atletike pri dunajskih jubilejnih igrah so sledeči: 28. junija, 9. avgusta in 6. septembra. Maratonski tek se bo vršil 8. septembra.

Football.

Dunaj-Budimpešta. Na športnem prostoru Hohe Warte na Dunaju so se kosali preteklo nedeljo Dunajčani in Ogri. Dunaj je zmagal 4:0 (4 proti 0). Dunajski igralci so se odlikovali po lepem skupnem delu, dočim so se posamezniki pri Ogrih odrezali bolje.

Praška Slavija je premagala Budapesti Tornaklub 6:0; kombinirano moštvo Dancev je v Berlinu triumfiralo nad Nemci s 3:1; nadalje zopet v Pragi Slavija proti Berliner Union 3:0; na Dunaju Aicketer proti Deutscher Fussballklub Prag 4:0; znano angleško moštvo New Pirates je v Budimpešti zmagalo proti Ogrom prvič 4:1 drugič 1:0, gledalcev je bilo 8 tisoč.

Borba za angleški pokal. Od leta 1871 dalje tekmujejo vsako leto najboljši angleški klubi za pokal. Letos so končno zmagali Wolverhampton Wanderers proti Newcastle United s 3:1. Gledalcev je bilo 75.000, za angleške razmere primeroma malo. Najmanj jih je bilo leta 1903, namreč 33.000, največ 20. aprila 1901, 111.000. Dohodkov (vstopnina i. dr.) je bilo najmanj 1895, 37.000 kron, največ 1905 115.000 K.

Angleško-Škotsko. V Glasgowu so se kosali 4. aprila Angleži in Škoti. Začele so se te igre leta 1872. Od dosedanjih 37 iger so jih dobili Škoti 16, Angleži 11, 10 jih je bilo neodločenih. Tudi letos se zмага ni nagnila na nobeno stran. Koliko zanimanje vzbudijo te igre pri Angležih, nam kaže število obiskovalcev, ki jih letos ni bilo nič manj nego 130.000. To je tudi za angleške razmere rekord. Dosedaj jih je bilo pri teh igrah največ leta 1906, namreč 102.741. Dohodkov je bilo letos 175.000 kron.

Dirkanje na kolesih.

V Breslavi so dirkali za pomladno darilo. 7000 je bilo gledalcev. Prvi je bil Demke. Prevozil je 30 km v 24 minutah, 50 sekundah, 50 km pa v 40 minutah, 32 sekundah.

Tekanje.

V Pragi se je vršilo 26. aprila mednarodno tekanje v času ene ure. Prvi je bil slavni Šved Svanberg, ki je pretekel v uri 17:124 km in s tem izboljšal češki rekord, drugi je bil Nettelbeck iz Berolina, ki

je pretekel 16:212 km. Svanberg je 29 let star, le 53 kg težak, abstinent in nekadilec. Najlažji tekmeč je bil Čeh Nejedli, 49 kg; dobil je peto darilo; najtežji je bil Pražan Rath, 81 kg, bil je sedmi.

Drugo tekanje na razdaljo 10 km se je vršilo kmalu potem zopet v Pragi. Svanberga ni bilo. Prvi je bil Nettelbeck v 37 minutah 58 sekundah.

Zimski šport.

Na Raksi je priredil dunajski športni klub veselico. Na programu je bilo tudi tekanje s skiji. Vreme je bilo začetkoma slabo, koncem igre se je izboljšalo. Izmed mlajših konkurentov je najboljši skočil Földner z Dunaja, 137 m, izmed starejših Jahn z Dunaja, 195 m.

Tržne vesti.

8. aprila 1908.

Kakor smo že zadnjič poročali, tista hos ni imela druge podlage, kakor neutemeljena poročila in govorice, zategadelj so hosisti vživali sad svojega truda le kratko časa, in upamo, da so si tokrat pošteno opekli prste. Cen niso mogli vzdržati in zadnje poročilo ogrskega poljedelskega ministrstva jim je popolnoma izpodbilo tla. Vreme je postalo jako toplo in ugodno. Poročilo ministrstva pravi, da so setve na nekaterih krajih vsled hladnega vremena zaostale, ali toplo solnce lahko popravi vse nedostatke. In v istini se mlade rastline jako ugodno razvijajo, polja so lepo poraščena, kar priznavajo tudi ogrski špekulantje, ker nasprotnega jim nihče ne vrjame. Tendenca je postala slabejša, cene so začele v splošnem popuščati. Padajoče cene, oficijelno poročilo nam jasno dokazuje, da so vsa neugodna poročila o setvah bila le varanje in napeljevanje vode na mlin hostisov. Pretekli teden pa je dovolj jasno pokazal, da je bilo naše zadnje poročilo pravilno in zanesljivo. Vzrok budimpeštanske stalnosti moramo iskati v lokalnih razmerah in mahinacijah špekulantov.

Dejstvo je, da se lastniki hočejo v večji meri iznebiti blaga in so postale ponudbe večje, več v pšenici, kakor v rži, katere se malo ponuja. Vreme in večje ponudbe pa plašijo konsum in kupca, ki si ne upa kupiti. Vsled vednih in znatnih sprememb cene efektivnega blaga je kupčija s tem blagom popolnoma se ustavila, ker je riziko za nakup prevelik. Kdor ni primoran, ne kupi, ampak čaka na večjo stalnost.

Tudi na svetovnem trgu je tendenca postala medlejša, posebno za poznejše blago. Važno vlogo igra v poročilih Amerika, Berlin in Argentinijska.

M o k a. Nestalnost žitnega trga vpliva tudi na kupčijo z moko. Zadnjič smo omenili, da se je konsum pojavil v večji meri, danes pa moramo reči, da je zlezel zopet nazaj in se še bolj rezervira, kakor prej. Mlini so se iznebili le toliko blaga, kolikor se ga najnujnejše potrebuje. Višje cene pa je izrabila druga roka, da se je iznebila blaga kolikor največ mogoče. Primanjkovati pa je začelo ostrih in finih vrst moke. Ržena moka tudi ne gre izpod rok, ali ker tu ne kvari druga roka cen, dosega mlini polne cene.

Poročila o kupčiji z otrobi in s klajno moko se glase različno. Cena je ostala neizpremenjena, toda nekaj se je že dalo odbiti.

Budimpešta notira povprečno: Pšenično moko št. 0 K 17-60, št. 1 K 17-40, št. 2 K 17-20, št. 3 17—, št. 4 K 16-80, št. 5 K 16-60, št. 6 K 16-20, št. 7 K 15-40, št. 7 1/2 K 14-20. — Rženo moko: št. 0 K 16—, št. 0/1 K 15-60, št. 1 K 15-20. Otrobi fini K 6, debeli K 6-40, klajna moka K 7-50 do 7-70. (Vse za 50 kg.)

Š p i r i t. Promet se premiče v jako ozkih mejah, ne ponudniki ne kupci si ne upajo prav na dan. Tendenca stalna. Za promptni tripljo se zahteva K 153-50 do K 154—, basis Praga, za odjem do avgusta se zahteva do 50 h več. Konsum denaturiranega špirta je postal večji, se zahteva za prompt K 50-50 do 51— basis Praga. Na neko vprašanje, kako odpraviti neprijeten duh denaturiranega špirta, odgovorimo, da se strogo kaznuje poskus odpraviti denaturirno sredstvo iz špirta, torej bolje ne poskušati.

S l a d k o r so pošteno pogнали navzgor in kakor pravijo, ni zanesljivo, da ne napravijo še nekaj korakov navzgor. Do 1. septembra 1908 je sicer še precej časa, ali zaradi lepšega je treba prej skrbeti za višje cene, da ne pride vse naenkrat. S tem pa nočemo reči, da ne dobimo nižjih cen. Ako se gospodje rafinerji kaj skregajo ali dobe od druge strani kako odvajalno sredstvo, pa bodo postali bolj mehki. Danes je položaj tak, da se ne pričakuje nižjih cen.

K a v a. Vkljub vsem poročilom, da je letina slaba, da braziljansko blago ne odneha s svojo valorizacijo, se vendar trg

ne more otrestiti negotovosti. Neka slutnja vlada na trgu, da vendar ni vse tako, kakor se poroča, da je blaga vendarle veliko in letina dobra. Zategadelj se tendenca ne more opomoči, ampak vlada na tržiščih nestalnost. Seveda pri potnikih je havse vedno jako visok, ali naši trgovci so se pa na stalni havse že tako navadili, da tudi pri eni balici noče vrjeti na havsko visokost in ščiplje od cene.

M a s t. Kupčija majhna, cene neizpremenjene.

Ž i v i n a (Dunaj). Zadnji semenjski dan se je prignalo na dunajski semenj toliko živine, da že več let ne toliko. Čez 1100 repov je prišlo ogrske živine več na sejem kakor navadno in iz Hrvaške in Slavonije se je dovedlo čez 110 repov več kakor zadnji teden. Akoravno je konsum ta čas večji, kakor sicer, vendar je bilo preveč blaga, lastniki so izprevideli položaj in cena je jako padla za vse predmete. Vsled padajočih cen so se dobro založili dunajski in tuji mesarji, ki niso hoteli zamuditi ugodne prilike, napraviti dober »kšeft«, ker prihodnji teden lahko prinese zopet za toliko višje cene.

Voli prve vrste so izgubili do 2 K, akoravno je bila kupčija živahna. Težko so se prodali voli srednje vrste, ki so se plačevali 4 do 5 K nižje kakor zadnji teden. Slabih volov se je prignalo mnogo preveč in so izgubili v ceni do 6 K.

Tudi ščetinarjev so pritirali mnogo na sejem, toda pitane živine je bilo premalo, ker se je zadnja dva sejma v obče prignalo premalo in je bila potreba večja. Cene so pa ostale skoraj neizpremenjene, deloma 1 do 2 h pri kg. višje. Prignalo se je čez 11.700 glav in je ostalo čez 480 komadov nerazprodanih.

T e k s t i l n a i n d u s t r i j a trpi precejšnje bolečine. Zlati časi visoke konjunktore so minuli in angleški predilci se zopet bavijo z mislijo, obrat reducirati za en dan na teden. Cena bombaža vedno pada in padajoča cena je zahtevala že svoje žrtve. V Aleksandriji se je javila velika tvrdka insolventnim in ameriški hosisti so zgubili popolnoma korajžo, ni nobenega upanja, da postane kupčija z izgotovljenim blagom boljša. Krožijo pa tudi govorice, da se bori več ameriških in evropskih tvrdk s težkočami. Tudi poročila s tržišč se glase neugodno. Le surova žida javi boljši položaj. Preja je v slabem položaju. Cene za bombažovo prejo so zopet padle, lanena preja pa je nekoliko na boljšem zadnji čas.

Otroci — berači

se vedno mnogobrojnejše pojavljajo v našem mestu in njih število bo še raslo, dokler jim bo neprevdajena radodarnost prebivalstva dajala potuho. Vendar je treba povdariti, da razsodnejši del občinstva že zavzema pravo stališče napram tem malim beračem: naznani jih tukajšnjemu društvu za otroško varstvo in mladinsko skrb.

Tako je prejelo imenovano društvo zadnji čas kar od treh strani naznanilo, da beračijo po Ljubljani in po Šiški mlade deklice, pripovedujoče, da so hčere Jožefe Novak z Viča štev. 18, da jim je oče umrl in da jim je društvo že obljubilo moko. Jožefa Novak pa je sploh neznana v občini Vič in teh otrok ne pozna niti društvo niti varstveno sodišče. Jasno je, da se mlade beračice lažejo svojim dobrotnikom, lažejo, ker bi jih resnica menda izkazala nevredne podpore, in ker pač deklice oziroma njih svojci nočejo morebitne trajne preskrbe, ampak hočejo denarja. — Drugega mladega berača je privedel prijazen gospod kar na sodišče, ga rahlo porinil v sobo varstvenega sodnika in brez besede zopet zaprl duri in odšel. Deček pa, umazan, skuštran, raztrgan in povaljan je zdrdral avtomatično svoje litanije: »Mama so umrli, oče so bolni, pet nas je, stradam, prosim, naj mi kaj dajo!« V prijazen razgovor je prišlo seveda na dan, da oče ni bolan, ampak dela na nekem lesnem skladišču, mama pa legrat nabirajo, ne na onem svetu, kakor bi bilo posneti iz prvotnih dečkovih besed, ampak tam nekod pri Domžalah. Tako daleč je bil prišel deček v svojem beraškem kroju; povedal je, da mu služi ta divje razcapana in na vprijoč način zakrpana obleka samo za beračenje — in imel je ob 9. uri zjutraj že tri žemlje v žepu in v lepi novi denarnici okoli 60 vinarjev naberačenega drobiža. Ponudbo, da se ga spravi v pošteno kmetsko hišo, kjer ne bo več stradal, je odklonil, češ, da ima že dve taki ponudbi, in da se bo v teku tedna za eno izmed njih odločil. Pristojna varstvena oblast se je opozorila nanj. — Po našem mestu berači slepec iz okolice in ta obrt mu nese na dan štiri do šest kron; toliko tudi potrebuje, kajti njega in njegovo cvetočo ženo stane mnogo že sama pijača, kateri sta močno naklonjena. Ljudje ga radi podpi-

rajo, kajti smili se jim deček, ki ga spremlja. A ta deček ni njegov, ampak izposojen proti 10% proviziji od priberačenega denarja. Poskrbelo se je, da se ta nova mladinska obrt prepreči. Žena beračeva pa tarna, kaj bo sedaj, kajti če ona spremlja moža, noče nihče ničesar dati, češ, saj lahko delate!

Skoraj brez izjeme se beraški otroci lažejo; priberačeni denar ne zaleže niti njim niti svojcem, zgolj potepuhe in tatove si občinstvo vzgaja s svojo radodarnostjo. Veljati mora načelo: Otroku-beraču nikdar denarja! Ako je lačen, kos kruha! Pa pokaže naj vam poprej žepe, če ni že preskrbljen za prvo potrebo. Potem pa zanesljivo poizvedite njegovo ime in stanovanje in oboje naznanite tukajšnjemu društvu za otroško varstvo, ali pa otroka kar naravnost spemite na sodišče! Društvo in sodišče se bosta dobrohotno in stvarno zavzela zanj!

Državni zbor.

D u n a j, 8. maja 1908.

Poljedelstvo.

Sedaj gre s parom. Morda bode le mogoče, da odsek do 15. maja, parlament pa do konca junija reši državni proračun. V sredo je proračunski odsek rešil več, jako važnih točk poljedelskega ministrstva. Mej drugimi poslanci je govoril tudi dr. Žitnik.

Rekel je: Da preveč ne zadržujem razprave, omejim se le na kratke opazke. Julija meseca minolega leta je zbornica skoraj soglasno pritrdila predlogu poslanca Udržala in tovarišev, da se morajo krediti poljedelskega ministrstva za melioracije podvojiti ali vsaj izdatno pomnožiti. Tedaj sem v zbornici našteval razna nujna izboljševalna dela na Kranjskem, ki pa so mogoča le z večjimi in hitrejšimi državnimi podporami. Vlada nam je tedaj obljubila tudi nov načrt izboljševalnega zakona. Ta načrt je menda gotov. Toda z najboljšim zakonom ne bomo uravnavali rek, osuševali močvirij in gradili vodovodov, ako poljedelsko ministrstvo ne dobi večjih kreditov v podpore za ta prepotrebna in prekoristna dela.

V drugi vrsti opozarjam g. poljedelskega ministra na agrarske operacije. Te se vrše prepočasi in predrago. Prepočasi zato, ker tehniško osebje ne zadošča. Povprek traja pri nas deset let od provokacije za razdelitev skupnih zemljišč do vknjižbe razdeljenih parcel na posamezne posestnike. Že to podraži razdelitvena dela. Še bolj pa komisije in revizije. Da se dela pospeše, treba je pomnožiti osebje za agrarske operacije. In da dobi vlada tudi večje osebje, treba mu je primerno zvišati plače. Agrarska dela po so tudi jako draga. V mnogih slučajih morajo lastniki skoraj iznova plačati razdeljeni svet. Zato je pač opravičena zahteva, da država sama plačuje stroške za razdelitvena dela. Posebno pa je država dolžna plačevati vsa revizijska dela. Kričeča krivica je, ako morajo posestniki sami nositi revizijske stroške.

Stvar pa tudi zahteva, da je agrarsko osebje zmožno ljudskega jezika, ne le komisariji, ampak tudi tehniki, ki morajo neposredno občevati z ljudstvom. Ravnotako mora tudi revizor imeti potrebno znanje jezika, v katerem so sestavljeni akti. Ti pa seveda naj so pisani v jeziku strank. Revizor pa naj je za Kranjsko v Ljubljani in ne v Celovcu.

Pogozdovanje Krasa in drugih goličav je sicer potrebno in koristno, toda po umnem načrtu. Navada je bila, da so na Krasu pogozdovovali najboljše parcele v zatišju, kjer je hitreje rastle drevje. S tem pa so prebivalstvu omejevali pašo in škodili živinorejstvu. Pogozdujte kamnite goličave, ljudem pa pustite potrebno pašo za povzdigo živinoreje. Pri tej priliki opozarjam g. ministra na splošno željo, da se ne izboljšajo le planine, ampak pašniki sploh. V tem smislu naj je izdelan načrt nameravnega zakona. Končno navedem mnoge pritožbe posestnikov, katerim vlada brani živino pasti v gozdih. Veščaki trdijo, da goveja živina v gozdu ne dela nobene škode, tudi ne v mladih nasadih. Zato je pač le birokrasko načelo, ako v gozdih kmetom zapirajo pašo.

Poljedelski minister dr. Ebenhoch je odgovarjal raznim predgovornikom. Leta 1901 je bilo v proračunu za povzdigo poljedelstva le 2.400.000 kron, za tekoče leto pa 8.600.000 kron. Vendar pa hoče pri finančnem ministrstvu izposlovati višji kredit za razne panoge poljedelstva, posebno pa za živinorejo in izboljšanje pašnikov, za mlekarstvo in sirarstvo, poljedelski pouk, združno organizacijo, uravnavo hudournikov itd. Vlada pripravlja tudi načrt novega vodopravnega zakona.

Proračunski odsek danes nadaljuje razpravo o državnem proračunu.

Novinci za deželno brambo.

Ker si je vlada zagotovila dvotretjinsko večino za nujnost predloga, da se številno novincev za deželno brambo zviša za okroglo 5000 mož, je zbornica danes pričela razpravo o nujnosti. Grof Kolowrat je utemeljeval nujnost predloga, ki zagotavlja tudi državno podporo revnim družinam, katerih reditelji delajo orožne vaje.

Socialni demokrat Resel je rohnal proti militarizmu ter napadal stranke, osobito krščanske socialce, ki glasujejo za zvišanje novincev.

Odgovarjal mu je jako spretno kršč. socialc Fuchs, češ, da socialni demokrati svojim volivcem pesek mečejo v oči.

Ministrski predsednik baron Beck je navajal razne olajšave vojaške službe, ako parlament dovoli več vojaških novincev. Vse obljubljene olajšave sem že pojasnil v predzadnjem poročilu.

Nadalje se je oziral Beck tudi na notranjepolitiški položaj in s posebnim ozrom na jezikovno vprašanje, ki se je zadnje tedne sem ostreje pojavilo in povzročilo, da marsikdo izvaja resne posledice. Ministrski predsednik pravi, da se ne pridružuje tem politikom in ne smatra vprašanje za katastrofalno važno. Dejansko se ni nič izpremenilo. Vlada je morala hitro in s trdnjo roko napraviti red, da ne vplomi narodni strankarski duh v upravo. Vlada s pomočjo strank hoče v okviru postavnih določil izpolnjevati svoje dolžnosti in vzdržati vglad pravosodja. Ne pride nam na misel, da vržemo puško v koruzo. Končno naglašajo ministrski predsednik potrebo, da se izpremeni poslovnik.

Naučni minister Marchet je odgovarjal na interpelacijo o dogodkih na živinogledniški šolah. Naučno ministrstvo se mora pogajati z vojnim o prevzetju šole, kar ni tako lahko, ker so stavbe in inventar last vojnega ministrstva. Vresničenje tega načrta bi stalo precej, zato se vprašanje ne more takoj rešiti. Vojno ministrstvo je že zdaj pripravljeno, da obdrži le ekonomsko administrativne zadeve in da se poročila rektorata o osebnih zadevah učiteljskega predlože naravnost vojnemu ministrstvu. Ker se uvede bodoče leto na zavodu doktorski naslov, postane šola enakovredna drugim visokim šolam in volijo profesorji rektorja sami.

Proračunski odsek.

V večerni seji dne 8. t. m. naznanja odsekov predsednik dr. Chiari, da se vrše seje v soboto in v ponedeljek dopoldne in popoldne. O državnih žrebčarnah poroča Stöckler. Poljedelski minister dr. Ebenhoch naglašajo, da hoče pospeševati konjevejo in da je zvišal za to potrebno vsoto za pol milijona za nakup žrebcev, za rejne premije in za rejo kobil.

Dr. Žitnik

priporoča poročevalčevu resolucijo o subvencijah in priporoča vladi, naj pospešuje mulorejo na Kranjskem. Odsek je rešil na to še šest postavk proračuna poljedelskega ministrstva.

Pravosodni odsek

Pravosodni odsek je odobril zakonski načrt o nalaganju sirotinskega in kuratelnega denarja pri hranilnicah in poštnih hranilnicah.

Davčni odsek

je odobril §§ 8—15 postave o davkih na avtomobile.

Gospodarska zbornica.

Ustavoverna stranka je imela sejo, v kateri so razpravljali o političnem položaju in o Wahrmondovi zadevi. Večina govornikov je naglašala potrebo, naj stranka počaka, kaj da odgovori na Thunovo interpelacijo baron Beck.

Delegacije.

Dr. Fuchs je rekel več poslancem, da bosta zborovali delegacije po njegovih sodbi še ta mesec.

Stranke.

Nemška narodna zveza je izjavila, da želi jasno razmerje s krščanskimi socialci in z drugimi nemškimi strankami. Nemška devetorica je razpravljala o Wahrmondovi zadevi. Izjavljajo, da nimajo nobenega povoda za kako novo akcijo. Nemški češki poslanci so naznanili, da so končana posvetovanja o jezikovnem zakonu. Če bo potreben skupen nastop s krščanskimi socialci, določijo pet članov devetorice, da se pogajajo s krščanskimi socialci.

Za skladiščne mojstre državnih železnic.

Dunaj, 9. maja. Skladiščne mojstre so pustili pri zadnji regulaciji v III. plačilni kategoriji, dasi so bili uvrščeni ostali poduradniki v boljše kategorije. To ni pravično, ker mora služiti skladiščni mojster prej kot delavec, pisar, skladiščni sluga in skladiščni paznik in mora napraviti izkušnjo, da postane skladiščni mojster. Z ozirom na to so interpelirali posl. Zaun-

egger, Kemetler in dr. Fuchs železniškega ministra. Interpelacija zahteva, naj se omogoči skladiščnim mojstrom, da dosežejo najvišjo plačo II. kategorije in naj se zanje določi začetna plača 1200 kron.

Prihodnji teden državnega zbora.

Dunaj, 9. maja. Nujni predlog o povišanju vojaških novincev deželne brambe se zdaj razpravlja v državnem zboru. To dokazuje, da si je vlada zagotovila dvotretjinsko večino za nujnost, ker je dejansko obstruirala vlada v zborničnih sejah, ker še ni končala pogajanj s strankami. Zda upajo, da bo zbornica hitreje razpravljala. Proračunski odsek mora še rešiti: carino, upravo državnih dolgov, najvišji računski dvor (poročevalec dr. Žitnik), pokojnine. Upajo, da reši odsek proračun v ponedeljek in torek. Dne 13. t. m. ima sejo socialno-politiški odsek. Pododsek o starostnem zavarovanju poroča o zavarovanju. Dne 12. t. m. pa zboruje odsek za poslovnikovo izpremembo. Mogoče je le, da izpremeni zbornica poslovnik. Nadalje imata sejo še odsek za postavbo trgovskih pomočnikov 12. in petičijski odsek 14. t. m.

AVSTRO - OGRSKA.

Ogrsko-hrvaški državni zbor.

V glavni razpravi o proračunu naglašajo Supilo madžarsko, da so prešli Hrvatje v opozicijo. Železniška pragmatika je kršila ustavo. Hrvaško zanemarjajo na gošpodarskem polju. Če bi Hrvaška ne prodajala živine v Avstrijo, bi ne mogla gojiti niti živinoreje. Dokler ne spoštujejo pravic Hrvaške, se ne konča hrvaški odpor.

O obisku nemških vladarjev na Dunaju.

Nemški cesar je obiskal in se mudil celo uro pri prestolonasledniku. Hesenski veliki vojvoda obišče našega cesarja osebnostno, ko se povrne iz Rusije. »Pester Lloyd« piše, da dokazuje brzotjavka italijanskega kralja spoštovanje zvestega zaveznika. »Popolo Romano« naglašajo, da so po končanih bojih Italijanov z Avstrijo smatrali za najodkritosrčnejšega in najlojalnejšega prijatelja Italije avstrijskega cesarja. Tudi »Tribuna«, »Italie« in »Osservatore Romano« slave našega cesarja. »Corriere d'Italia« pa poroča, da je silil Viljem na sprejem. Nasprotoval je tudi cesar Franc Jožef in cesarjev zdravnik je naznanil, da je cesar slab, pa odnehal Viljem ni, dokler ni dosegel sprejema. »Times« pišejo, da Angleži med inozemskimi vladarji najbolj občudujejo Franc Jožefa, ki je vedno pravočasno uvedel potrebne preosnove. — »Eclair« piše, da je postal avstro-ogrsko-nemški blok nerazrušljiv in da je obisk izjavil solidarnost monarhičnih načel. — Laški kralj je daroval dunajskim ubogim 1000 mark. Danski kralj pride prihodnji teden inkognito na Dunaj. Španski kralj je po svojem poslaniku sporočil svoje častitke cesarju.

Po umoru grofa Potockega.

Dunajsko državno pravdnništvo je uvedlo preiskavo proti govorniku in deputaciji rusinskih dijakov, ki se je poklonila morilec sestra, ker so slavili prepovedano dejanje. Preiskavo proti Sziczynskemu in njegovi materi končajo v ponedeljek. Proti morilecu se dvigne obtožba radi zavratnega umora. Proti morilecvi materi se ne vložijo obtožbe. Dne 8. t. m. so zaprli služkinjo Sziczynskijeve, ker je javno odobraval umor.

Znižanje obrestne mere.

Poštna hranilnica in »Prva avstrijska hranilnica« sta znižali obrestno mero od 5 na 4½%.

Poljska akademična društva hrvaškim visokošolcem.

Krakovska akademična društva so brzotjavila hrvaškim visokošolcem, naj pridejo oni hrvaški visokošolci, ki še niso vpisani na praškem ali belgrajskem vseučilišču, v Krakov, kjer jih gostoljubno sprejmejo.

C. IN KR. ARMADA.

Novi polkovni imejtelji.

Cesar je imenoval za polkovne imejtelje badenskega velikega vojvodo za 50. velikega vojvodo saksonsko-waymarškega ajzenaškega za 80. pešpolk in mecklenburškega šverinskega velikega vojvoda za 6. dragonski polk.

Trdnjavske artiljerijske brigade.

Cesar je ukazal, da ustanove pet trdnjavsko artiljerijskih brigad, in sicer št. 1 na Dunaju, št. 2 v Krakovu, št. 3 v Trstu, št. 4 v Pulju in št. 5 v Kotoru. Dosedanji trdnjavski poveljnik v Tridentu je imenovan za nadzornika tirolskih utrd, imenujejo se trdnjavski poveljniki za Sarajevo, Mostar in Trebinje.

Izpremembe v deželni brambi.

Deželno brambovsko poveljništvo v Jožefovem se premesti istočasno s poveljništvom 9. armadnega zbora in s poveljništvom 26. deželno-brambovske divizije iz Jožefovega v Litomerice, poveljništvo 51. deželno-brambovske brigade pa 1. julija v Visoko Mito.

HRVAŠKA.

Konferenca Starčevičeve stranke.

Dr. Mile Starčevič, ki so ga v govoru mnogokrat motili, je zapustil konferenco. Zborovanje se je nadaljevalo pozno v noč. Od 46 strančnih organizacij se jih je 41 pridružilo dr. Frankovi skupini. Dr. Mil Starčevič in tovariši so izključili iz stranke. Dotična resolucija naglašajo, da sta se dr. Mile in dr. David Starčevič pregrešila proti strančnim pravilom in proti pravilniku, da so desidenti izdajali klubove tajnosti, da priznavajo nekatere skupne ustanove ter hočejo podpirati politične nasprotnike stranke, da so velesrbsko propagando, ki že kaže svoje usodne posledice v Bosni, proglasili za izmišljotino in boj proti Srbom za zločin. Vodstvo stranke končno priporoča slovo v stranki.

Zakaj so šli hrvaški dijaki večinoma v Prago?

»Pester Lloyd« piše, da so hrvaški naprednjaki, ki so v ozki zvezi s profesorjem Masařykom, čegar zaupnik je dr. Hinkovič, že davno mislili na to, da bi se skupina hrvaških akademikov na praški univerzi pod vodstvom prof. Masařyke dalje izobrazila v naprednem, proticerkvenem smislu in pozneje agitirali med narodom za svobodno misel. Dogodki na zagrebškem vseučilišču da so tem krogom baš prav prišli, da lahko izvedejo svojo namero. Agitacijo za eksodus da so večinoma vodili napredni dijaki, in za to da je tudi dr. Masařyk tako toplo priporočal štrajk in obisk praškega vseučilišča. — »Hrvatstvo« piše v podobnem smislu ter navaja po »Hrvatskem Pravu«, da bodo dijaki med drugim dobili podpore tudi od »Husovega fonda«. — »Agr. Tagblatt« pravi, da je pretirano, ako bi se vse gibanje hotelo staviti na rovaš napredne misli. Z isto pravico bi se lahko trdilo, da je bilo banu Rauchu na tem, da se Hrvatje izšolajo pri Masařyku.

Strankin shod naprednjakov v Spljetu.

Včeraj se je vršil v Spljetu strankin shod naprednjakov, ki se ga je udeležilo nad 1500 oseb. Sprejeli so osješki strankini program ter izvolili odbor, ki prevzame organizacijo stranke. Govorili so dr. Tartaglia, dr. Makale, dr. Pervano, dr. Davidović-Marušić in dr. Iljadica. Dr. Makale je predlagal resolucijo glede združenja Dalmacije s Hrvatsko. Osrednji odbor je izjavil, da je solidaren s hrvatsko-srbsko koalicijo. Navzočemu prof. dr. Surminu so prirejali viharne ovacije. Vsi udeleženci so priporočali slovo med Hrvati in Srbi. Odposlali so nekoliko brzotjavnih pozdravov, med drugimi tudi dr. Masařyku.

Proti hrvaškemu stenografu v ogrskem državnem zboru.

Neodvisna stranka je pričela gonjo proti nastavljanju hrvaških stenografov v parlamentu. »Budapesti Hirlep« piše, da se ogrskega državnega zbora ne sme pustiti »degradirati« na stališče hrvatskega zbora in da se pod nobenim pogojem ne sme trpeti v ogrskem parlamentu hrvaških govornikov in hrvaških stenografov. Ko so v Avstriji, ki je vendar poliglota država (Ogrska pa ni! Op. ured.) skušali Čehi, da bi se nastavilo v državnem zboru češke stenografe, nastal je vihar ogorčenja in češka zahteva je propadla. Tembolj da se mora ogrski parlament zavarovati proti nastavljanju hrvaških stenografov in pisaric na stroj.

Srbska zastava in cirilica na Hrvatskem prepovedani?

»Hrvatstvo« poroča iz zanesljivega vira, vendar pa z največjo rezervo, da utegnejo v kratkem na ozemlju kraljevine Hrvatske in Slavonije prepovedati srbsko zastavo in uradovanje s cirilico.

Hrvaški vseučiliščniki v Belgradu.

Akademski senat belgrajske univerze je sklenil dovoliti, da se v Belgrad došli zagrebški vseučiliščniki inškririrajo na belgrajski univerzi.

BOSNA.

Sarajevo, 9. maja. V najkrajšem času se izvrše izpremembe na upravnem polju. Predvsem odstopi deželni šef FZM. Winzor. Med kandidati za to mesto se imenuje tudi bivši deželno-brambovski minister FZM. Latscher.

POLITIČNI POMEN OBISKA NEMŠKIH ZVEZNIH VLADARJEV NA DUNAJU

Berolin, 8. maja. Poloficiozna »Post« označuje poklonstvo nemških zve-

znih vladarjev pri avstrijskem cesarju za velepolitičen dogodek, posebno če se pomisli, da je obenem z njimi odpotoval na Dunaj tudi nemški državni tajnik za zunanje zadeve, von Schoen, da se pogovori z avstrijskim ministrom za zunanje zadeve, Aehrenthalom. Šlo je za to, da se manifestira solidarnost med Avstrijo in Nemčijo glede na balkansko politiko in paralizira hujskanje protiaustrijskih krogov na peterburškem dvoru posebno glede na sandžaški železniški načrt.

»LOS VON ROM.«

Dunaj, 8. maja. Evangeliški »Oberkirchenrat« je glede na gibanje »Los von Rom« v Avstriji izdal sledečo statistiko za leta 1905, 1906 in 1907: Odpadlo je leta 1905 od katoličanstva k protestantstvu 4480 oseb, l. 1906 3905, leta 1907 3714. Od teh se je povrnilo nazaj h katoliški cerkvi l. 1905 1055, l. 1906 1138, l. 1907 1022. — Ostalo jih je torej v protestantstvu l. 1905 3425, l. 1906 2767, l. 1907 2692. Pročodrimsko gibanje torej vidno in občutno propada.

BIVŠI PRIJATELJ NEMŠKEGA CESARJA ZAPRT.

Nastopilo je še sedem prič proti knezu Eulenburgu. Eulenburgova vila Starnberg je na prodaj. Kneza Eulenburga so aretirali in ga odpeljali z avtomobilom v berlinsko bolnišnico za kaznjence.

ZAROTNIKI V SRBIJI. — PRESTOLONASLEDNIK UBIL VOJAKA?

Belgrad, 8. maja. Nadporočnik Gojković je 7. t. m. v neki javni hiši ustrelil neko dekle. Policija trdi, da se je zgodila le neizgovod, ker je baje nadporočniku padel iz žepa revolver ter ubil deklino. Očividci pa poročajo, da se je izvršil pravi uboj. Gojković je sin divizionarja podpolkovnika Gojkovića, ki pripada zarotnikom, kateri so umorili Aleksandra. — Srbski listi poročajo tudi, da je prestolonaslednik ubil v jezi nekega vojaka kraljeve garde. Vojakovo truplo so v kovinasti krsti prepeljali v Kievo, kjer je bil vojak doma. Njegov oče je proti povelju policije dal krsto odpreti in zdravniki so konstatirali, da je bil ubit. — Belgradski »Narodni List« poroča, da se je prestolonaslednik 6. t. m. na savskem otoku s tem zabaval, da je streljal na cigareto, katero je držal neki vojak v ustih. Strel je zgrešil svoj cilj in vojaka nevarno ranil v čeljust . . .

SOCIALNODEMOKRATIČNA OBČINSKA UPRAVA.

Pariz, 8. maja. Vlada je odredila preiskavo proti županu v Toulousi, Jeanu Rieux, dvema občinskima svetovalcema in šefom magistratnega urada zaradi velikih nerednosti in poneverjenj. Mestna uprava je poneverila med drugim 5000 fr., katere je mesto Barcelona darovalo tužnim revežem, postavila v proračun izmišljene izdatke, vse dobave naročila pri lastnih ljudeh, povišala doklade za 37 odstotkov, potrošila za slavnosti, potovanja in agitacijo 650.000 frankov več kot prejšnja uprava itd. Pripomniti treba, da je občinski svet v Toulousi socialnodemokratičen.

POMILOŠČENJE NA PORTUGALSKEM.

Ministrski svet je odobril dekret, da se pomilostijo vsi politični zločinci, razven kraljevih morilcev.

PERZIJA.

Šah je namestil zopet ministrstvo Nizam es Saltane. Šah dobiva vsak dan grozilna pisma.

SPLOŠNA VSTAJA V ANGLEŠKI INDIJI.

Policija v Kalkutti je zaplenila načrte za splošno revolucijo v velikem obsegu. Pa Kalkutti so nabili letake, ki pozivljajo domoljubne Bengalce, naj se upro in umore lorda Kitchenerja. Našli so nekaj bomb.

REVOLUCIJA NA HAYTIJU.

Haytiški predsednik je razveljavil ustavo. V Kap Haytienu so usmrtili 65 državnih poslancev. Osnovala se je vojaška protirevolucija.

Dnevne novice.

+ Ustavni odsek zboruje danes v deželni dvorcu. Navzoči so deželni predsednik baron Schwarz, vladni svetnik Haas in deželni glavar Šuklje. Predseduje dr. Krek, dr. Šusteršič poroča. Navzoči so vsi člani odseka. Po triurnem živem obravnavanju odsek še ni prišel do sklepa in se danes popoldne obravnave nadaljujejo.

+ Odlikovanje. Prečastiti gospod stolni kanonik Andrej Kalan je imenovan hišnim prelatom sv. očeta. Veseleč se za službenega visokega odlikovanja gosp. prelata najiskreneje čestitamo!

+ **Zmaga S. L. S.** Iz št. Vida na Vipavskem smo prejeli danes dopoldne br-zjavko: V vseh podobčinah in razredih pri občinskih volitvah zmaga S. L. S.!

+ **Liberalci in učiteljske plače.** Bukovinski deželni zbor je sklenil, da se nameste učitelji v XI. in X. činovni razred. Liberalci so bili v zboru za to; potem so pa napeli vse strune, da bi onemogočili zakon. Naučni minister dr. Marchet ni predložil postavbe cesarju v potrjenje, češ, da bi bila slab zgled za učitelje po drugih deželah, dasi ima Bukovina od zganjarij dovolj denarnih sredstev za povišanje učiteljskih plač. Krščanskih strank učitelji ne marajo; liberalci jih pa vodijo za nos. Slaba perspektiva!

+ **Ivan Hribar,** župan ljubljanski, je zopet v nasprotju s celo deželo. On in Njegov občinski svet sta odklonila udeležbo pri poklonstvenem sprevodu na Dunaju dne 12. junija t. l. Župan Hribar se je nakrat postavil na stališče, da se je cesar za poklonstveni spreved še-le nerad odločil. Ivan Hribar hoče tako s primerno domišljavostjo in nepotrebno vsiljivostjo biti sedaj zastopnik cesarjeve volje. Kako je to predrzno, je že deželni glavar na predvčerajšnjem sestanku dovolj pojasnil. Mi pa moramo reči, da se je zgoraj omenjeno »spoznanje« pri g. županu nekoliko prekasno pojavilo. Javna tajnost je in se gospodu županu lahko sodnijsko dokaže, da je prav pred kratkim še sam resno mislil na primerno udeležbo ljubljanskega mesta ter nameraval, da bi Ljubljana morala biti zastopana po posebni ljubljanski skupini. Mari je on šele kasneje izvedel, da je vladar sprva želel nobenih posebnih slavnosti? Kaj, ko bi Hribar še-le potem se premislil, ko je videl, da je nemogoče, da bi samo On stal na čelu akcije. Res — lepo! — Drugi razlog je, kakor navaja pismo županovo deželnemu odboru in kar se še bolj naglašava v poročilu »Slovenskega Naroda« o županovem govoru v občinski seji, da ima ta spreved služiti le koristim mesta Dunaja. Doslovno se čitajo v županovem pismu visokokrilate besede, da mesto Ljubljana, kot središče slovenskega naroda nima nikakega povoda delati Dunajčanom pri poklonstvenem sprevodu štefažo. — Deželni glavar je glede tega Hribarja na predvčerajšnjem shodu pošteno zavrnil. Tako očitane je povse nedopustno od strani ljubljanskega občinskega sveta, ki je tako pozabil, kaj so storili Dunajčanje ob potresu leta 1895. za Ljubljano. Hribar je tudi pokazal popolno nerazumevanje pomena tuijskega prometa in tega, kolika reklama bo ob množici iz celega sveta došlih tujcev za našo deželo, če bo v slavnostnem sprevodu dostojno zastopana. Pred nami leži časopis »Der Österreichische Hotelier«, ki obširno popisuje, kako pristrčno so bili kranski gostilničarji pri svojem poučnem potovanju sprejeti od Dunajčanov — zastopnik Ljubljane pa bije Dunajčanom v obraz in njihovo ljubezen do Ljubljancev in kranjske dežele plačuje z brcami, samo zato, ker slučajno On ni na čelu akcije, ampak, kakor je samoobsebi umevno, dežela. Ta neakti- nost ljubljanskega župana je vzbudila v vseh krogih opravičeno ogorčenje in je tako prišel župan Hribar v očitno nasprotje z vsemi, katerim je kaj za stvar in za končen dejanski prospek dežele. — To se je pokazalo posebno jasno na predvčerajšnjem sijajno obiskanem shodu za udeležitev pri jubilejnem sprevodu in pri volitvi odbora. Od nobenih Hribarjevih potovanj z občinskimi svetniki k raznim slavnostim v Prago in od raznih Hribarjevih / banketov ni /udi Ljubljana imela toliko koristi, kakor bi jo imela, če bi bila v jubilejnem sprevodu dostojno zastopana. Tako pa je Hribar s svojim postopanjem k večjemu dosegel da se bo marsikje in v marsičem tako županovanje opravičeno preziralo. Dežela naša pa bo s svojim krepkim ljudstvom nastopila in pokazala, da hočemo biti v vsakem oziru z drugimi enako vredni in upoštevani.

+ **Dr. Vilfan.** »Mir« piše: Kako more dr. Vilfan kot naroden poslanec vložiti v imenu dr. Oblaka tožbo zoper koroški slovenski list, ker mu bo vendar znano, da bo vsak slovenski list pred nemškimi porotniki obsojen. — To je zopet nova karakterizacija dr. Vilfanove absolutne narodnosti. Tako dr. Vilfan rešuje slovenstvo! Zveza slovenskih odvetnikov tudi molči k dr. Vilfanovemu junaštvu, da je pred celovškimi sodiščem vložil nemško tožbo in tako odnehal od pravic slovenskega jezika. Zveza slovenskih odvetnikov ima sedaj govoriti, kako se označuje tako dejanje slovenskega odvetnika, ki je povrh pri volitvah z belo-modro-rdečo po- barvanim bobnom v roki bobnal, da bo on tisti steber, na katerega se bo naslajalo lahko vse slovenstvo. Za tak »steber« je hodil po Tržiču, Kamniku in Radovljici tudi ljubljanski župan Hribar. Sedaj se to narodnjaštvo in dr. Vilfanov po-

gum vidi v pravi razsvetljavi! Če bi kaj takega storil poslanec S. L. S., to bi bilo vpitja v liberalnih krogih, tako pa »zavešni narodnonapredni volivci« in liberalni agitatorji v Tržiču, Kamniku in Radovljici lepo molče, dr. Vilfan je pa še starosta radovljiskega »Sokola«. Heil!

+ **Kranjska dežela v jubilejnem sprevodu na Dunaju.** Včeraj je imel pripravljani odbor prvo sejo. Sklenilo se je na inicijativo dež. glavarja namest. barona Lichtenberga, da se v prvotnem načrtu omenjena romarska skupina opusti in da se opusti tudi petje nabožnih pesmi. Tako je ustrezno splošni želji, izraženi na predvčerajšnjem sestanku. Sklenilo se je, sestaviti veliko skupino, ki bo kazala kranjske etnografske posebnosti ter bo predstavljala vrnitev s semnja, ena skupina bo predstavljala belokranjsko svatbo, druga pa gorenjsko svatbo. Splošno se je poudarjalo, da se morajo za te skupine zbrati le lepi, pravilno zraščeni ljudje. Odbor izda oklic za nabiranje darov.

+ **V Šturiji na Vipavskem** je 7. t. m. umrl ondotni župan Avgust Schlegl, 52 let star. Šele 8. aprila t. l. ga je občinski odbor v tretje izvolil županom. Bil je dolgo let občinski tajnik v Ajdovščini, tajnik ondotne »Posojilnice«, okrajne bolniške blagajne, član skoro vseh narodnih društev v Šturiji in Ajdovščini. Vešč mnogim jezikom: angleščini, francoščini, italijanščini, spanščini in slovanskim jezikom je posvetil vse svoje bogato znanje obema občinama. Smrt nam ga je ugrabila sredi naporega dela za javni blagor. Položila ga je influenza, in ker si o pravem času ni dal miru, ga je zgrabila pljučnica in položila v prezgodnji grob. Z njim smo izgubili moža-poštenjaka od nog do glave, plemeniti značaj, kakor ga morda ne pozna vipavska dolina. Bival je v Ameriki dalj časa. Kot izurjen slikar je živel v Rimu, poznal vse ondotne umetnosti. Zapustil je več slik v domači župni cerkvi in v podružnici sv. Antona na Fužinah in več drugih. Blag bodi spomin plemenitemu možu in mir njegovi verni duši!

+ **K slovesnosti blagoslovljenja društvene zastave v Mekinjah** na Vnebohod je doslej priglasilo svojo udeležbo 10 društev. Poleg že v »Slovenca« imenovanih so se zglasila še sledeča društva: Slov. pevsko društvo »Ljubljana« z zastavo; S. K. S. Z. z zastavo in pevskim zborom; društvo »Kamnik« z zastavo; izobraževal. društvo v Šmarci. Slavnostni govor bo imel veleč. gosp. državni in deželni poslanec dr. Krek; zastavo bo blagoslovil vlč. gosp. kanonik Janez Sušnik. — Velika ljudska veselica popoldne se bo vršila v kopaljski restavraciji. Vspored se bo razposlal te dni.

+ **Jubilejni darovi za »Slov. kršč. soc. zvezo«:** Frančišek Valenčič, trgovski pomočnik 1 K, Gregor Adamič, poslovodja, oba pri Gospodarskem društvu v Trnovem 1 K. Župni upravitelj Ljudovik Bajec od sv. Trojice 1 K.

+ **Čenče.** Dr. Tuma Henrik je pаметen mož, to mu treba priznati. Pošteno je prišel do svojega prepričanja in tudi je vse proučil, kar zdaj trdi in veruje. Da se edinjaški slogogoj vanj zaletuje in ga obmetujejo z znano tržaško gnojnicco, je značilno za njihovo omejeno zlobnost. Vse to pa Henrika Tuma ne oproščuje, da klati zdaj po Goriškem okoli fraze in da jih so- drugi s toliko reklamo ponatiskujejo. Zdi se, da sodrugi Tuma vlečejo po deželi, kakor kak učenj kuriozum in za krajcarje kažejo. V Vrtojbi je Tuma n. pr. dejal: »Socializem kot splošni nauk pa daje mislečemu človeku možnost, da pride do posebnega svetovnega naziranja brez posebne- ga veroizpovedanja«, nekoliko preje pa: »Zato pa tudi socialna demokracija pušča popolnoma na prosto (!), da se vsak prepriča in da pride do lastnega spoznanja in do lastne vere.« To je seveda cvetoči nesmisel. Ako kdo svobodno pride do lastne vere in mu socialnodemokratski nazor ni in ne sme biti — kakor Tuma dosledno povdarja — ovira, da si vstvari kakršnokoli versko prepričanje, je seveda tudi mogoče, da pride, recimo, po lastnem spoznanju — in tega Tuma ne bo tajil — do kršč. verskega naziranja. Da pa znači krščansko versko naziranje svetovno naziranje, to bo tudi Tuma priznal. Da je potem za takega človeka popolnoma nemogoče obenem imeti tudi socialnodemokratski nazor, je jasno, kajti oba se izključujeta, ker sta si diametralno nasprotna. Socialnodemokratska materialistovsko-razvojna ideologija je negacija krščanske. V svitu te resnice se Tumova vrtojbenska modrost razblini v čisto navadni lov na kaline; mož je hotel zbranim delavcem dopovedati, da socialna demokracija ni veri nasprotna in nič drugega ne. Torej lim in dim.

+ **Iz politične službe.** Prestavljeni so deželnovladni koncipisti Rajko Svetek iz Kamnika v Logatec, Henrik Steska iz Logatca v Krško in dr. Henrik Schaffer iz Krškega v Kamnik. — Dezelnovladni kon-

cipist Evgen marki Gozani je iz Kočevja odpoklican k deželni vladi, deželnovladni konceptni praktikant dr. Alojzij Gregorin je prideljen okrajnemu glavarstvu v Logatcu.

— **Istra na jubilejskem sprevodu.** V narodopisni skupini jubilejskega slavnostnega spreveda bo Istra zastopana po skupini deklet iz Doline in okolice, ki bodo jezdile na osliih, kakor se jih vidi, ko nosijo prodajat mleko, kruh in sadje v bližnji Trst, — samo da bodo oblečene v krasno narodno nošo. Tudi Čiči bodo tvorili posebno skupino, nadalje Hrvati iz Žminja, s Krka in iz Sušaka na Malem Lošnju.

— **K pokojniškemu zavarovanju zasebnih uslužbencev.** Delodajalcem v zadnjem času pogostoma prihajajo ponudbe, da bi zavarovali svoje uslužbence potom namestitnih pogodb pri zasebnih zavarovalnih zavodih ali pa, da bi se udeležili ustanovitve namestitnih zavarovalnic. Z ozirom na stanje tega vprašanja priporočati pa je delodajalcem, da se ne prena- glijo. Upravna judikatura še le določi krog oseb, za katero bo zavarovanje obvezno, in odločba ministrstva za notranje posle oprostí nekatere kategorije te obveznosti. Nadalje še nimamo do danes zanesljivega vzorca za namestitno zavarovanje, kajti notranje ministrstvo dosedaj še ni odobrilo nobene namestitne pogodbe. Če delodajalec zavaruje svoje uslužbence pri državni splošni zavarovalnici, mogel bo zavarovalno pogodbo vsaki hip razdreti, t. j. zapisati uslužbenca v privatno zavarovalnico, ne da bi imel pri tem kako gmočno škodo. Pogodbe s privatno zavarovalnico pa ni mogoče enostransko razveljaviti; o razveljavljenju zasebne zavarovalne pogodbe, oziroma o prestopu iz namestitnega zavarovalnega zavoda v splošno zavarovalnico pa ne bo šlo brez škode. Zasebne zavarovalnice uporabijo vsako priliko, ki se jim nudi, da polico stornirajo; splošna zavarovalnica tega ne sme. Zasebne zavarovalnice ne bodo mogle biti cenejše od državnega zavoda, ker bi sicer ne mogle nabrati dovolj premijske rezerve, ki se jo mora o prestopu v splošno zavarovalnico isti izročiti. To so glavni razlogi, iz katerih zve- ni: ne prenačajte se!

— **Iz Jesenic.** Dne 10. t. m. se bode predstavljala zanimiva igra »Stanovitni kraljevič« v »Delavskem domu« na Savi. K predstavi prijazno vabi vse somišljenike in prijatelje društva glavni društveni odbor. Vstopnina po navadi. Igra ima zanimiv vojni značaj. Začetek točno ob 1/28. uri zvečer.

— **Bralno društvo v Gorjah** vabi k proslavi društvenega patrona sv. Jožefa (zaščitnika), ki jo priredi v nedeljo, dne 10. maja t. l., ob 6. uri zvečer, v Vrčki dvorani. Spored: 1. Petje. 2. »Roza Jeldovska«. Igrokaz v petih dejanjih. Društvo je dobilo na razpolago lepe obleke starega veka. 3. Petje. — Vstopnina: Sedeži prve in druge vrste 1 K, tretje in četrte vrste 80 h, pete in šeste vrste 60 h; stojišča 30 h. — K najobilnejši udeležbi uljudno vabi odbor.

— **Cerkvena umetnost.** Iz Senožec se nam poroča: Naša župna cerkev je dobila te dni nov okras, dve veliki podobi za stranske oltarje, katerih prva predstavlja venčanje Marije, druga pa živo in mrtvo žrtev pri sveti maši. Slikal ju je dobroznani akademski slikar Ludovik Grile v Ljubljani. Podobi se odlikujeta po umetniški kompoziciji in dobrodejni harmoniji barv, sta tudi v podrobnosti fino izvedeni ter tvorita zares kras naš župni cerkvi. Gospod Grile je dovršil svoje študije v Italiji in priznati se mora, da si je znal osvojiti čudovito koncepcijo in divno uporabo barv — lastnosti, ki dičijo zlasti benečanske umotvore.

— **Katoliško slovensko izobraževalno društvo v Mengšu** uljudno vabi k predstavi, združeni s petjem in tamburanjem, katero priredi v nedeljo, dne 10. maja t. l., v prostorih »Društvenega doma« v Mengšu. 1. Petje. 2. Tamburanje. 3. »Za pravdo in srce«. Tragedija v petih dejanjih. Spisal Anton Medved. Začetek ob pol štiri- h popoldne. Vstopnina: Sedeži prve vrste 1 K, druge vrste 80 h; stojišča 40 h.

— **Toča.** Dne 7. maja ob pol 3. uri popoldne je bila nesrečna blagoviška župnija. Kakor debeli orehi padajoča toča je napravila veliko škodo na žitu, cvetočemu drevju in hmelju. Prizadete so najbolj vasi Korpe, Zgornje Loke, Vošče. V Zgornjih Lokah je videti še danes toča. Limbarska gora je bila od tu videti, kakor bi jo bil sneg pobelil.

— **V Kolpi utonil.** Dne 26. aprila t. l., ob 10. uri zvečer, je prišel Emilijo Daffaro, zidarski mojster iz Italije, k gostilničarju Jakobu Stemecu v Grintovce, občina Osilnica, ter ga prosil, naj ga prepelje s čolnom na preko Kulpe ležeči kraj Turke, občina Brod na Hrvaškem. Gostilničar je pripravil čoln, nakar je vzel v njega še Daffarove prijatelje, namreč zidarja Gio-

vanija Bartoleti in Andreja Lenar iz Turkov. Daffaro, nekoliko opit in dobre volje, je skočil prvi v precej visok čoln, čez katerega je padel v jako naraslo Kulpo. Zakričal je parkrat na pomoč, potem pa zginil pod valovi. Rešitev je bila v temi nemogoča, čeravno sta si njegova prijatelja vse mogoče prizadevala. Utopljenčev truplo do danes še niso našli. Nesrečnik zapušča doma v Italiji ženo in tri nepre- skrbljene otroke.

— **Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju,** ustanovljeno ob vladarski 40letnici, slavi letos 20letnico svojega obstanka. Teni povodom je izdalo društvo oklic za nabiranje darov, katerega priobčimo.

— **Javni vinski semenj v Krškem.** Da se dosedaj še neprodana dolenjska vina čimprej v promet spravijo, se priredi v teku tega meseca še en vinski semenj v Krškem, in sicer v sredo, dne 20. t. m. — Tudi na tem semnju bo veliko dobrega dolenjskega vina po zmerni ceni na prodaj.

— **Poročil se je** 56 let stari Franc Bertonec z 79 let staro Katarino Pogačnik, oba doma v Rovteh pri Podnartu.

— **Poročil se bo** v nedeljo, 10. t. m., predsednik »Kat. del. društva« v Kropi, g. Jernej Praprotnik z gđco Peregrino Anderle. Bilo srečno!

— **Obesil se je** v Vel. Grdjevcu kmet Martin Malekovič v svojem hlevu. Razlog: pijančevanje, ki ga je spravilo skoro na beraško palico in mu razdrlo duševne moči. Zapušča vdovo in čvetero nepre- skrbljenih otrok.

— **Novice iz Amerike.** V Delagno Co- lo se je ponesrečil v rovu Slovenec Fran- Češnik, doma iz Klenka na Notranjskem. V rovu mu jo zlomilo nogo. — V Cleve- landu je dela iskajočega Slovenca Josipa Staniča pritisnila kara na cesti tako hudo, da ga je smrtnonevarno poškodovala.

— **Otrpenje tilnika.** V vasi Pušča, okraj Zaprešič, se je pojavilo otrpenje tilnika. Zdravstvena oblast je storila po- trebno, da bi se preprečilo razširjenje te hude nalezljive bolezni.

— **Kongres gostilničarjev v Brodu na Savi** je predvčerajšnjim pričel zborovati Na istem je okoli tisoč gostilničarjev in gostov iz Hrvatske in Slavonije. Po mestu vihrajo zastave. Udeleženci so si ogledali kleti tamošnje vinarске zadruga.

— **Strele je udarila** v Zagrebu pred- včerajšnjim popoldne v hišo barona Unu- kiča ter užgala neko slamnico. Začela je goreti že tudi neka greda v strehi. Ker so pa prihiteli o pravem času gasilci, se ogenj ni razširil.

— **Mlada goljufica.** Neznano 14 letno dekle je prišlo predvčerajšnjim popoldne v otroški vrtec v Samostanski ulici v Za- grebu, češ, da jo je poslala mati petletne Olge in desetletne Eleonore Pokupec, da pripelje deklici domov. Otroka sta šla ž njo; med potom je peljala dekletci v ne- ko vežo, jima vzela zlate uhane ter otro- ka tam pustila. Uhane so dobili zastavlje- ne v zastavljavnici.

— **Mati zadušila svoje dete v spanju.** Barbara Petrovič iz suhorske župnije, je vzela dne 4. maja t. l. svoje poldrugi me- sec staro dete po noči k sebi na posteljo, ker se je jokalo. Mati pa zaspi in se v spa- nju obrne na dete in ga zaduši. Zjutraj, ko se mati prebudi, je bilo dete že mrtvo. Ma- tere, nikari ne jemljite svojih otrok k sebi spati!

— **Kmetijsko predavanje.** V nedeljo, dne 10. t. m. predava gospod mlekarški konzulent Legvart v št. Vidu pri Zatičini o živinoreji in mlekarstvu. Predavanje se vrši v šoli ob 3. uri popoldne.

— **Zopet ponesrečen Lloydov parnik »Triglav«.** Na pesku je običal pri Jerkovacu Lloydov parnik »Triglav«. Izjalo- vili so se vsi poskusi, da ga rešijo. Na po- moč je odplul iz Trsta parnik »Belorice«.

— **Zveza avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev** bo imela XX. glavno skupščino dne 6., 7. in 8. septembra v Gorici.

— **Utopljenca** so našli predvčeraj- šnjim v stranski strugi Save pri Zagrebu. Utopljenec, približno 45 let star, je moral ležati že dalj časa v vodi. Prepeljali so ga v mrtvašnico usmiljenih bratov.

— **Shod čebelarjev** se bo vršil avgus- ta meseca v Rumi. Združen bo s preda- vanji o čebelarstvu.

— **Parn imlin v Sarajevu.** V Sarajevu se je ustanovil konsorcij, ki zgradi tam velik parni mlin.

— **Zgubljenih 160 tisoč kron.** Lansko leto je poljedelsko ministrstvo na brzojav- no zahtevo zadrškega namestništva dolo- čilo 225.000 kron za poljedelske namene v Dalmaciji. Ministrstvo je to svoto izro- čilo dalmatinskemu namestništvu pod po- gojem, da se ima ista uporabiti v imeno- vane svrhe do konca leta 1907. Namestni- štvo pa je uporabilo le 65.000 kron, dočim je ostanek državne podpore sedaj za dal- matinsko kmetijstvo izgubljen, ker ga mo- ra namestništvo vrniti ministrstvu. Na-

mestništvo je pri reševanju prošelj za podpore postopalo preveč birokratsko.

— **Nova tovarna v Vukovaru.** Te dni prične v Vukovaru neka nemška družba izdelovati lesene zaboje in škatljice. Navoženega je že mnogo lipovega in topolovega lesa. Domačini so premalo podjetni.

— **Lurški romarji,** vsaj duhovniki, ki bodo takrat že v Ljubljani, se sestanejo v ponedeljek opoldne pri kosilu v hotelu »Union«.

— **Gospodje duhovniki ljubljanske škofije,** ki se udeležijo romanja v Lur, dobe svoj »Celebret« med vožnjo iz Ljubljane do Inomosta ter jim torej v tem oziru ne bo treba imeti nikakih skrbi.

— **Knjižica »Lurški romar«** se dobi tudi v prodaji in sicer v upravnistvu »Slovenca«, v prodajalni »Kat. tisk. društva« in v »Katoliški Bukvarni«. Cena brošurnemu izvodu 60 vin., lično v platno vezanemu 1 K, po pošti 10 vin. več.

TEČAJ ZA IZOBRAZBO BOLNIŠKIH STREŽNIC NA DEŽELI.

Povodom dvojnega jubileja, katerega praznujemo letos avstrijski katoličani, je sklenila Vincencijeva družba za Kranjsko, da priredi po zgledu drugih dežel letošnje poletje teoretiško - praktičen tečaj za izobrazbo bolniških strežnic. V ta namen naj bi preč. gg. župniki izbrali po eno ali več (dve do tri) sposobnih deklet v starosti 25. do 35. let, ki so fizično zdrave, neomadeževanega življenja in voljne se posvetiti postrežbi bolnikov v svoji župniji. Za njih strokovno izobrazbo se priredi v Ljubljani učni tečaj, ki bo trajal od 10. avgusta do 8. septembra t. l. Pouk se bo vršil pod vodstvom izkušenih zdravnikov in bo združen s praktičnimi vajami v deželni bolnišnici. Stroški za nameravani tečaj se imajo pokriti s prostovoljnimi doneski in darovi. Praviloma naj se svota, ki je potrebna za vzdrževanje med tečajem (60 K za osebo) pokrije z doneski onega kraja, kjer bodo strežnica delovala, druge stroške pokrije društvo. Ako bodo denarna sredstva, ki se bodo v ta namen nabrala, dovoljevala, se bo ustanovilo nekaj brezplačnih mest za udeležence tečaja. Vsa daljina navodila za izvrševanje svoje službe dobe strežnice tekom tečaja.

Vsakdo, ki pozna žalostni položaj naših bolnikov na deželi, njih onemoglost in zapuščenost, bo uvidel nujno potrebo socialne pomoči. Podpisani odbor, ki je izvoljen od Vincencijeve družbe za izvršitev tega jubilejskega podjetja, se s tem obrača na slovensko javnost s prošnjo, da gmotno in moralno podpira, ker je le z združenimi močmi mogoče izvesti nameravano blago in koristno podjetje. — V Ljubljani, 6. maja 1908. — I. N. Röger, predsednik in blagajnik. — Kanonik Andr. Kalan. — Dr. Fr. Dolšak. — Dr. Fr. Derganc. — Dr. Avgust Levičnik, odborniki. — Dr. Josip Gruden, zapisnikar. — Opomba: Vse prijave in doneske sprejema zapisnikar.

Stajerske novice.

š **Stari trg.** S. K. Z. priredi v nedeljo, dne 10. maja, popoldne po večernicah shod v Starem trgu pri Slov. Gradcu v prostorih g. Petriča. Govorijo gg. drž. posl. dr. Korošec, Roškar, deželni poslanec Terglav. Somišljeniki, na shod!

š **Sv. Miklavž pri Ormožu.** S. K. Z. priredi v nedeljo, dne 10. maja, ob 3. uri popoldne shod pri Sv. Miklavžu pri g. Golenku. Govorijo gg. drž. poslanec Pišek, Brenčič, Meško, Stuhec i. dr. Somišljeniki udeležite se v obilnem številu!

š **Potres.** Iz Šmarja pri Jelšah smo danes popoldne dobili brzojavko: Ob ¼ 10. dopoldne je sledil kratkemu šumenju kakih pet sekund trajajoč močan potres. Smer od zahoda proti vzhodu. Škode nobene.

š **Maribor.** Župnijski izpit so delali sledeči kaplani: Ivan Grobelšek iz Slov. Bistrice, Josip Lončarič iz Trbovelj, Albin Slavec iz Zreč in Alojzij Zamuda iz Vranskega.

š **Cerkev »Marije Lurd«** v Rajhenburgu. Stavbeni odbor je v svoji seji dne 6. maja oddal stavbo nove župnijske cerkve »Marija Lurd« v Rajhenburgu tvrdki Tönies v Ljubljani.

š **Novice iz Trbovelj.** Umrl je obratni vodja tukajšnje elektrarne Teodor Kellner rodom Dunajčan. — Na božjo pot na Brezje se je odpeljala v ponedeljek tukajšnja, dobrovska in svibenska Marijina družba. Dekleta si ogledajo tudi Bled. — 1. maj smo obhajali z običajno lenobo in pohajanjem po gostilnah. Imamo namreč toliko denarja, da si lahko privoščimo kak petek. Čudimo se le, zakaj nas delavcev tudi kmetje nočejo posnemati. Saj so tudi oni željni razvedrila.

š **Nezgoda.** Na postaji Pragersko je prišel 6. t. m. železniški uslužbenec Josip

Hostaj med pufarje, ki so ga s tako silo pritisnili na prsa, da je na mestu umrl. Bil je edini sin posestnika J. Hostaja iz Nove vasi pri Slov. Bistrici. Nesrečnež je baje sam kriv nezgode.

š **Goljufije pri postajni blagajni v Mariboru.** V predvčerajšnji številki smo poročali, da se je pri izplačevanju zaslužka izvršilo pri postajni blagajni več goljufij. Sedaj so prijeli pravega krivca v osebi zavirača Franca Webra. Webra so 6. t. m. aretirali in izročili okrožnemu sodišču v Mariboru.

š **Poskušeni samoumor.** V Mariboru se je skušal 5. t. m. usmrtiti 20-letni trgovski sotruden Ivan Plečko. Zadal si je dve krogli v trebuh.

Ljubljanske novice.

lj **Nemško jubilejno umetniško razstavo v Ljubljani** otvori v sredi oktobra t. l. tukajšnje kazinsko društvo.

lj **Ljudskošolske učence** namerava mestna občina povodom cesarjevega jubileja poslati za več dni na izlet na Gorenjsko. Spremljali bodo učence nekateri učitelji.

lj **Varijete predstave v hotelu »Union«** Jutri ob ½ 9. uri zvečer vrši se v veliki dvorani hotela »Union« predstava humorističnega ensembla, o katerem poročajo listi, da je njih program in izvajanje zelo dobro. Posebno laskavo se izraža kritika o Wollnerju in Paulu, ki sta komika in igralca prve vrste. Poleg teh nastopajo še Ralovič z majhnim gledališčem, gospica Migon, gospod Lavalieri, subreta Ralovič. Na razpolago so kritike časopisja velikih mest. Vse kritike so polne hvale.

lj **Iz plinarne.** Jutri, v nedeljo, dne 10. maja, se bo v Kolodvorskih ulicah zvezala novo položena plinovodna cev z mestnim plinovodnim omrežjem. Dokler traja to delo, se more v omrežje iz tehničnih razlogov spuščati primeroma malo plina. P. n. odjemalci plina se zato uljudno prosijo, da jutri po dnevu rabijo kolikor mogoče malo plina, ter da pazijo na to, da se svetilke in drugi aparati, ki bi utegnili vsled menjajočega se plinovega pritiska ugasniti, takoj tudi zapro, sicer bi pozneje, ko bo pritisk zopet narasel, plin uhajal v zrak in utegnile bi se pripetiti eksplozije. V tem oziru naj se posebno dobro pazi na svetilke v kletih, skladiščih, splohv v prostorih, koder se nikdo ne nahaja, ki bi uhajajoči plin mogel spoznati po njegovem vonju.

lj **Uradniško stavbinsko društvo** ima danes ob 8. uri zvečer svoj občni zbor.

lj **Društvo odvetniških in notarskih uradnikov** za Kranjsko priredi društveni večer v soboto 9. t. m. v restavraciji »Auerjevih dedičev«. Začetek ob 8. uri zvečer. Prijatelji društva dobrodošli!

lj **Aretovana** je bila danes ponoči neka služkinja, ker je pred par dnevi ukradla v Zeleni jami svoji stanodajalki Mariji Šeškovi srebrno uro z verižico. Izročili so jo sodišču.

lj **Huda ženska.** Ko je šla včeraj dopoldne kuharica Marija K. v mesto, jo je na cesti napadla Marija Lipičeva, ter jo obkladala z raznimi psovkami. Napadena je zbežala v neko gostilno, kamor ji je sledila tudi Lipičeva. Ker jo je hotela pretepotovati, je posegel vmes gostilničar in napravil mir. K. je šla potem na trg, Lipičeva pa v tovarno za lep, kjer so jo pa zopet pogнали na cesto vsled njenega prevlelikega »poguma«.

lj **Stavljenje koz.** Počenši z 21. majnikom l. l. se bodo vsak četrtek popoldne ob treh brezplačno stavile kože v veliki dvorani »Mestnega doma«.

lj **Iz Amerike** se je včeraj pripeljala na tukajšnji južni kolodvor 250 Ogrov. Tja sta se odpeljala dva Slovenca.

Koroške novice.

k **Samoumor na železniškem mostu pri Trbižu.** Našli so telo izginulega poslovodje Wirtitscha iz Trbiža v prepadu pod železniškim mostom pri Trbižu. Sodi se, da je storil samoumor v nedeljo, 3. t. m.

k **Oropan je bil** na sv. Florijana dan gostilničar Schreiner, ko se je vračal iz semnja iz Št. Andreja v bližini vasi Roje za 1420 kron. Imenovani je bil v spremstvu posestnika Jakobiča proti domu. Ker je imel pa Jakobič v Rojahi še opravke, je šel pa Schreiner sam naprej, rekoč, da naj kmalu pride za njim. Ko se pa Jakobič iz vasi kakih pet minut daleč pripelje, zagleda, kakor je mogel v mraku zapaziti, da neki moški na tleh leži, drugi ima pa nekaj okoli njega opraviti. Radoveden, kaj in kdo da je, je stopil z voza in šel proti oni smeri. Ko pa iščoč moški zapazi, da se nekdo bliža, pa hitro zbeži v gozd. Seveda Jakobič pa tudi steče proti drugemu, ki je še mirno na tleh ležal, ter spozna Schreinerja, ki je trdo spal, zraven je imel pa vse žepe preobrnjene. Ko ga pokliče in mu pove, kaj da je videl, pa takoj za-

razi, da mu omenjena svota manjka. Vsled prodirajoče noči nista mogla roparja zasledovati. Schreiner si ga je malo več privoščil, radi tega je pa tako trdo zaspal, da ni nič čutil. Torej pozor, semnjariji, da se tudi komu drugemu kaj tacega ne prigodi.

Razne stvari.

Najdena granata ubila najditelja.

Pri vasi Zusarska je našel neki kmet granato, od zadnjih artiljerijskih vaj. Pokazal jo je drugemu kmetu, a ko jo je kazal, je eksplodirala in ubila najditelja in lahko ranila drugega kmeta.

Strela povzročila veliko nesrečo.

V Ponte Rosse pri Padovi je udarila strela v 35 m visoki tvorniški dimnik, ki se je podrl na lopo, v kateri je vedrilo približno 100 oseb, izmed katerih sta dve ubiti, dve smrtno nevarno in veliko nevarno ranjenih.

Upor v beneških zaporih.

V beneških zaporih ob mostu stokanja je nastal upor. Jetniki so zabarikadirali celice. Po daljšem boju so šele ločili jetnike.

— **Prenos črnogorske prestolnice.** —

Knez Nikolaj je glasom italijanskih listov sklenil, da preloži svojo rezidencijo iz Cetinja na morsko obal v bližini Bara. Nacrt za novo prestolnico je baje že napravljen ter ga prično izvrševati, ko bo položen temeljni kamen za novo pristanišče pri Baru.

— **Novi župan v Belgradu** je postal Obrad Blagojevič, dosedaj drž. pravdnik.

— **Srbski narodni cerkveni sabor.** — Upravitelj metropolije škof Lukijan je pozval člane saborskega odbora v sejo za 12. maj in člane metropoliskega cerkvenega sveta za 15. maj. Razpravljalo se bo o sklicanju narodnega cerkvenega sabora.

Pol milijona ukradli na newyorški pošti. Londonska poštna oblast je dognala, da sta bili v drugi polovici meseca marca v New-Yorku ukradeni dve poštni vreči, ki sta bili poslani v Ameriko. V obeh vrečah je bilo raznih vrednostnih listin in drugih vrednostnih predmetov v skupni vrednosti v znesku 500.000 dolarjev.

sl **Za IV. kongres čeških zdravnikov v Pragi** so se že ustanovili posamezni slovanski odbori, tako bolgarski, hrvatski, poljski, ruski in srbski. Zaključno zborovanje kongresa bo v Pantheonu kralj. češkega muzeja. Oglasila k shodu sprejema tajnik v Pragi II. Vladislavova ulica št. 14. Vabil se je razposlalo 7840, priglasitev je došlo 484. Vojno ministrstvo je vojaškim zdravnikom dovolilo udeležbo. Narodno gledališče se naprosi, da o prikliki shoda priredi svečano predstavo (operu).

NARODNA OBRAMBA.

Za narodno šolo v Št. Jakobu v Rožu neimenovan 10 K.

Telefonska in brzajavna poročila.

BLAMIRANO OBČINSKO STAREJŠINSTVO.

Idrija, 9. maja. Občina idrijska se je bila drznila zoper prepoved deželnega odbora pričeti prezidavo »Čitalnične hiše«, ker je hotela napraviti neko reprezentančno palačo za Anton Kristana in sodruge. Deželni odbor je nadaljevanje zgradbe takoj ustavil, razveljavil dotični sklep obč. odbora, županu izrekel ostro grajo in mu zažugal, da bo župan odstavljen, ako se ne pokori. Ustavitev zgradbe je včeraj deželni odbor brzajavno ukazal, nakar se je učitelj Gangl takoj odpeljal v Ljubljano. Kaj je opravil, se še ne ve, obče se sodi, da bo prišel z daljšim nosom v Idrijo.

ZNAČILNA DEMISIJA.

Poreč, 9. maja. Tukajšnji župan Angelo Danelon je odstopil. Vzrok: Danelon je bil obenem konzularni agent Italije v Poreču. To so smatrali vojaški krogi za inkompatibilno, zlasti z ozirom na to, da kot župan ima gotov delokrog glede na vojaške zadeve. Avstrijska vlada sicer ni soglašala z vojnim ministrstvom, vendar pa je po ministru za zunanje zadeve baronu Aehrenthalu opozorila na dejstvo italijansko poslaništvo na Dunaju, oziroma ministra Tittonija. Slednji je Danelona obvestil, da smatra italijanska vlada obedve službi za inkompatibilni in da mora eno ali drugo odložiti. Danelon je odložil župansko čast. Lahi se sedaj jezijo na Tittonija.

KONTINGENT DOMOBRANSKIH NOVincev.

Dunaj, 9. maja. Ministrski predsednik ima že zagotovljeno dvotretjinsko večino za nujni predlog grofa Kolovrata glede zvišanja števila domobranskih novincev.

CESARJEVO ZDRAVJE.

Dunaj, 9. maja. Cesarjevo zdravje je zadovoljlivo. Potovanje na Češko izostane. Poletje preživi vladar v Ischlu.

GENERALI SE POKLONIJO CESARJU.

Dunaj, 9. maja. Dne 30. t. m. se pokloni cesarju vsa generaliteta. Temu sledi svečan dvorni obed za 400 oseb. Istega dne se poklonijo cesarju odposlanstva vseh polkov, katerih imejitelj je isti.

ZADUŠIL SE JE.

Dunaj, 9. maja. Znani komisijonar z živino, Rosenberg, se je vlegel sinoči spat, pustivši poleg sebe gorečo svečo, ki je padla na posteljo in jo vnela. Rosenberg se je v dimu zadušil.

PRORAČUNSKI ODESEK.

Dunaj, 9. maja. Proračunski odsek je sprejel 10. poglavje: najvišji računski dvor, pokojnine in patentstvo.

SMRT ŽELEZNIČARJA.

Gorica, 9. maja. Tu je umrl nadsprevodnik, na progi Jesenice - Trst, Franc Hahn, doma iz Ljubljane. Bival je stalno v Trstu, kjer ima tudi družino — ženo in sedem otrok.

Po sklepu lista.

VOLIVNA REFORMA NA KRANJSKEM.

Danes popoldne so se ob pol 3. uri zopet sestali člani permanentnega ustavnega odseka. Vse stranke se žilavo potegujejo zato, da si osigurajo ali ohranijo svoje pozicije.

Kakor izvemo zadnji trenutek, se je dosegel sporazum med strankami.

Dogovor med strankami je sklenjen sledeče: Splošna kurija dobi 11 mandatov, od teh Ljubljana 1, 10 ostalih se razdeli na deželo. Poleg tega dobi Ljubljana še dva census-mandata, tako da bo Ljubljana vsegaskup imela pet poslancev (4 census-mandate in 1 v splošni kuriji). Volivni okraj industrialnih krajev, mest in trgov v splošni kuriji odpade, ker se razdeli na deželo.

Po tem računu bo imela S. L. S. sama zase večino z 27 glasovi. Nemci ostanejo zastopani po 11 poslancih. Liberalci so se z Nemci pogodili, da se trg Ribnica loči od Kočevja in bo Ribnica volila z ostalimi slovenskimi mesti in trgi. Ljubljana bo razdeljena v dva okraja, vsak okraj voli po dva poslance. Kmetška volivna skupina in mestna volivna skupina ostaneta razven Ljubljane taki kot ste bili. Deželni zbor bo imel z knezoškofom vred 50 poslancev.

Kašljajoče osebe opozarjamo na oglaš o Thymomel scillae, t. j. preparat, katerega večkrat zdravniki priporočajo.

Izborne cevke za pipe so »Eterna-cevke«, katerih je bilo razpečanih v Avstriji v enem letu čez 11 milijonov komadov. Več v oglasu.

Kaj je bolezen?

Skoro vseh boleznih vzrok korenini v nerednem prebavljanju. Pogosto je pa kri, ki se tvori ravno potom prebavljanja in asimilacije, korumpirana z raznimi, bolezen povzročajočimi snovmi. Če bi se prebava vršila normalno, bi imeli tudi čisto in zdravo kri, in vsaka bolezen bi bila izključena. Kal vseh boleznih se nahaja potemtakem v slabi krvi.

Zalibog, da se pojavlja prav pogosto vsled neizmerne vživanja jedi in pijače motenje v prebavi in asimilaciji, ki spočetka ni velike važnosti, zamore pa postati izvor opasnih boleznih.

Kot neprecenljivo pridobitev moramo smatrati »Ferromanganin«, ki je za današnji življenjski način neizmerne važnosti, ker urejuje prebavo in čisti kri. Prvi pojavi omenjenega motenja se kažejo v bledici, malokrvnosti, slabotnosti, glavobolu, trganju po udih, neuralgiji in trebušnih boleznih.

Če se temu ne odpomore, se je bati hudih posledic.

Steklenica »Ferromanganina« stane 3 krone 50 vin. Dobi se v sledečih ljubljanskih lekarnah: »Pri Mariji Pomagaj«, Resljeva cesta, »Pri angelju«, Dunajska cesta in »Pri zlatem jellenu«, Marijin trg. Večja množina se naroča: »Schwanenapotheke«, Dunaj L. Schottenring 14.

ŽITNE CENE.

Budimpešta 9. maja.

Pšenica za maj	11.79
Pšenica za oktober	10.01
Rž za okt.	8.70
Koruza za maj	6.56
Oves za okt.	6.58

Efektiv: 10 ceneje.

Meteorološko poročilo.						
Višina n. morjem 806'2 m, srednji sračni tlak 736'0 mm						
Das	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm	Tempe- ratura na Celsiju	Vetrovi	Nebe	Padavina v 24 urah mm
8	9. sveč	737.4	15.8	sr. jzab.	pol. obl.	0.0
9	7. sjutr.	37.8	12.2	sl. svzh.	pol. obl.	
	2. pop	36.8	22.9	sr. jzab.	del. jas.	
Srednja včerašnja temp. 11'9°, norm 13.1°.						

1161 1—1

Jzjava.

Podpisana Barbara Podržaj, zaseb-
nica in Josip Lončar, trgovec z moke, oba
v Ljubljani, ulice na Grad št. 2, obžalujeva
s tem, in prekličeva v polnem obsegu vse
žaljive in obrekljive besede, ki sva jih
kjeršibodi in kadarsibodi govorila o gosp.
Uojtehu Kybašku, kaplanu pri sv. Jakobu
v Ljubljani.

Prevzameva nase nerazdelno stroške
narasle pri zastopniku gosp. Kybaška v
znesku 32 K in položiva ob enem na roke
dr. Ulad. Pegana znesek 40 K kot globo.
ki se porabi v strankine namene.

V Ljubljani, 10. aprila 1908.

Josip Lončar.
Barbara Podržaj.

1162 1—1

Jzjava.

Podpisani Josip Lončar, trgovec v Ljub-
ljani, obžalujem s tem in prekličem v pol-
nem obsegu vse žaljive in obrekljive be-
sede, ki sem jih govoril zlasti po 10. aprilu
t. l. o gospodu U. Kybašku, kaplanu pri
sv. Jakobu in o dr. U. Peganu, odvet. kan-
didatu v Ljubljani.

Prevzamem nase stroške pri zastop-
niku gosp. Kybaška v znesku 30 K in se
zavežem ob enem plačati 100 K kot globo,
ki naj se porabi v strankine namene.

V Ljubljani, 6. maja 1908.

Josip Lončar,
trgovec v Ljubljani,

1160 1—1

Jzjava.

Podpisani Josip Lončar, trgovec v Ljub-
ljani, obžalujem s tem in prekličem v polnem
obsegu vse žaljive in obrekljive besede,
ki sem jih govoril o rodbini Podlesnikovi
v Ljubljani.

Prevzamem nase vse tozadevne stroške
in se obvežem plačati telovadnemu odseku
„S. k. s. z.“ v Ljubljani 100 K.

V Ljubljani, 6. maja 1908,

Josip Lončar,
trgovec.

1154

Zahvala.

Za vse dokaze srčnega sočutja po-
vodom smrti naše prelube matere,
stare matere, tete in tašče, gospe

Josipe Jutraš

soproke mest. župana metliškega

kakor tudi za časteče spremstvo pre-
drage ranjke k večnemu počitku iz-
rekamo tem potom vsem sorodnikom,
prijateljem in drugim udeležencem
srčno zahvalo.

Posebej in iskreno pa se zahvalju-
jemo preč. duhovščini, slav. občins-
skemu zastopu, cenjenim metliškim
gospem, gg. uradnikom in učiteljstvu,
sl. društvom Požarni brambi z mestno
godbo, Belokranjskemu Sokolu, ženski
podružnici sv. Cirila in Metoda, zdru-
ženim mojmstrom, izobraževalnemu dru-
štvu „Danica“ in Bratovski sv. Reš-
njega Telesa.

Srčna hvala vsakemu posebej in
vsem skupaj.

V Metliki, dne 6. maja 1908.

Žalujoči ostali.

Zahvala.

O priliki posvetovanja o proračunu
okrajne blagajne davčnega okraja
ljublanskega so zbrani gospodje člani žu-
panstev soglasno sklenili, da v proslavo
letošnjega 60-letnega vladarskega jubileja
Njegovega Veličanstva naklonijo podpisa-
nemu društvu iz okrajne blagajne znesek
entisoč kron.

Za ta velikodušni dar se društvo naj-
iskreneje zahvaljuje obetajoč, da se bode
naklonjena svota vestno porabila v prid
okraju

V Ljubljani, dne 6. maja 1908.

Za „Društvo za otroško varstvo in mla-
dinsko skrb v sodnem okraju Ljubljana“

Albert Levičnik
t. č. predsednik.

Vabilo

na

XII. redni občni zbor

Posojilnice v Košani,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,
ki se vrši dne **24. maja 1908 ob 4 uri**
popoldne v Posojilnični dvorani
pri Sv. Mihelu.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Potrjenje računskega zaključka za l. 1907.
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Slučajnosti

1145 1—1

Načelstvo.

Razpis službe ravnatelja slovenskega gledališča.

Vsled sklega obč. sveta z dne 5. t. m.
razpisuje se **služba ravnatelja slo-
venskega gledališča v Ljubljani**
z letno plačo 7200 K, ki se bode izplače-
vala ravnatelju v mesečnih naprejšnjih
obrokih pri mestni blagajnici.

Ravnatelja imenuje po nasvetu odbora
Dramatičnega društva izmed treh prosilcev
(iz tern) občinski svet ljubljanski.

Ravnatelj mora biti Slovenec. Prednost
imajo pisatelji, ki praktično poznajo gledališče
in tehnično stran predstav.

Služba je provizorna proti trimesečni
odpovedi.

Prošnje je vlagati pri odboru Drama-
tičnega društva v Ljubljani **najkasneje**
do 23. t. m.

Ljubljana, dne 8. maja 1908.

Odbor dramatičnega društva.

Naznanilo.

Imam na razpolago circa **500 hektov**
črnega vina istrskega. Kdor želi
dobro kapljico naj se obrne na podpisanega;
zahtevajo naj se vzorci; posebno krčmarjem
na deželi se priporočam. Pošiljatev direktna
iz Istre, cene nizke, prodaja se ne manj nego
10 hektov.

S. H. Škerl

1157 1 Sv. Ivan pri Trstu.

Posestvo blizu Ljubljane na prodaj.

Prodaja se novozidana hiša, jako lična,
pripravna za vsako obrt, s potrebnimi go-
spodarskimi poslopji, skladišče, hlev, kleti,
pet stanovanj, poleg hiše in gospodarskega
poslopja je takoj velika njiva, gozd v bližini.
Dom se nahaja tik okr. ceste, 20 minut
od mesta, v **Štefanji vasi št. 66.**

1145 3—1

Spreten **gostilničar** in izurjena
kuharica, zakonska, z večjim premo-
ženjem, **iščeta**

dobro idočo gostilno

v trgu ali v mestu v najem.

Pismene ponudbe pod „dobra go-
stilna“ na upravo tega lista. 1150 3—1

Lep hrastov les

posekan in stoječ, ob državni cesti,
15 minut oddaljen od kolodvora, je

naprodaj.

Več se izve pri **Alojziju Dorniku**, Mengeš.
1116 3—1

Odda se takoj

pekarija

v kraju, kjer se ravnokar gradi železnica.
Kje, se izve pri upravništvu. 1141 3—1

VILA

1162 3—1

s 3 sobami, kuhinjo, poselsko sobo in kletjo,
z lepim sadnim vrtom in vrtom za zelenjavo,
eno uro od Kranja, se ceno prodaja. Naslov
se izve v upravništvu „Slovenca“.

Lepo dobičkanosno

posestvo

ležeče v lepem trgu Spodnje Štajerske, tik
železniške postaje, se zaradi družinskih
razmer pod ugodnimi pogoji takoj **proda.**
Isto obstoji iz približno 65 oralov gozda,
njiv, travnikov in sadonosnikov, vinograda,
obsežnega kamenoloma ter novega, zelo
dobičkanosnega broda čez Savo.

Poslojpe je prikladno za vsako obrt ali
za tovarno, ker je vodna moč na razpolago.

Nadaljna pojasnila daje iz prijaznosti
gospod **Srečko Rainer v Rajhen-
burgu.**

1140 2—1

60—80 litrov svežega mleka

kupi vsak dan

1156 3—1

Jakob Zalaznik

Ljubljana, Stari trg št. 21.

Hiša naprodaj.

Zaradi odpotovanja prodaja se nova pritlična
hiša v Spodnji Šiški, lepa lega, hiša
se dobro obrestuje, je še 10 let hišnega davka
prosta. Zraven je velik vrt, pripraven za vsako
stavbo. Kupci naj si blagovolijo ogledati naj-
dalje do 15. junija t. l. **Cena 4300 kron**,
drugo je vključeno.

Več se izve pri lastniku v Spodnji Šiški
Planinska cesta št. 237 pri
Ljubljani.

1149 7—1

Prodaja iz konkurzne mase.

Iz konkurzne mase **Franca Küssel, trgovca v Rudolfovem**, se
prodaja na ponudbo ali oferte:

- a) zaloga manufakturnega blaga, sodno cenjenega na **K 12089.84**
- b) štacunska oprava in en voz, sodno cenjeno na **K 193.60**

Podpisani upravnik konkurzne mase sprejema pismene ponudbe, katerim mora
biti priložen 10% vadij,

do 20. maja 1908.

Ponudniki vezani so na svoje ponudbe. Upniški odbor pa si pridržuje pravico,
ponudbe, ki mu ne ugajajo odkloniti.

Ponudbe pod sodno cenilno vrednostjo bi se ne mogle upoštevati.

Ponudniki, katerih ponudba se je sprejela, imajo takoj, ko jih obvesti upravnik
konkurzne mase o sprejemu njih ofertov, celo kupnino plačati na roke podpisanega
upravnika konkurzne mase in se jim kupljeni predmeti takoj izročijo iz prodajalnice.

Za kakovost in količino predmetov, ki se imajo prodati ter za popolnost in
resničnost inventurnega zapisnika ne prevzema konkurzna masa nikakega jamstva.

Inventurni zapisnik je na vpogled pri okrožni sodnji v Rudolfovem in pri pod-
pisanem upravniku konkurzne mase, pri katerem naj se oglasi, kdor si hoče zalogo ogledati.

Rudolfovo, dne 7. maja 1908.

1147 2—1

Obvestilo.

*Svojim cenjenim p. n. gostom in
prijateljem najljubneje naznanjam, da
svojih novih gostilniških prostorov radi
obilice poprav žal jutri še ne morem
otvoriti. Dela bodo izvršena koncem
prihodnjega tedna.*

1158 1—1

Velespoštovanjem

Josip Cotič, gostilničar
žaloška cesta šte. 3.

Ženitna ponudba.

Mladenič, star 25 let, priden in varčen v go-
spodarstvu, ki ima 7500 kron premoženja, se želi
priženiti k nevesti, katera bi imela lastno večje
kmetijsko posestvo.

Resne ponudbe je poslati, ako mogoče s foto-
grafijo, na „Vekoslav“, pošta Polžane, Spodnje Šta-
jersko, pošta restante. 1135 1—1

Prodaja se hiša

z vrtom, nekaj zemljišča in 4 vrle k hiši
pripadajočega gozda. Posestvo se nahaja v
Ljubljani. — Več se poizve pri lastniku
Sv. Petra nasip 57.

1159 3—1

Služba

organista in cerkvenika

je razpisana pri **Sv. Križu nad Je-
senicami na Gorenjskem.** Pred-
nost imajo oženjeni, ki bi znali tudi kako
rokodelstvo in katerih družinski udje so
tudi pevci. Dohodki: 600 K na leto ter
prosto stanovanje in nekaj drv. Služba se
lahko nastopi takoj.

Župni urad Sv. Križ nad Jesenicami,
dne 7. maja 1908. 1153 3—1

Lepo

posestvo

blizu južnega kolodvora, obsto-
ječe iz enonadstropne hiše, veli-
kega vrta, cvetličnjaka, velikega
dvorišča, kakor tudi skladišča in
hleva, eventuelno 2 lepi stavbeni
parceli se pod jako ugodnim po-
gojem **proda.** Dopisi na gospo
O. Valenta, Ljubljana, Slom-
škove ulice 6, I. nadstr. 1155 3—1

Vajenec

se takoj sprejme

za jermenarsko

obrt na Poljanski

cesti št. 9. 441 6

Podružnica v Spiljetu.

Delniška glavnica 1
11 K 2.000.000. 11

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2

priporoča

promese na 3% zemlj. kreditne srečke l. em. po K 5.— 15. maja K 90.000.—
" " 4% ogr. hipotečne srečke . . . po K 4.— 15. maja " 70.000.—
" " ogr. premijske srečke cele po K 12.—, pol. po K 7.— 15. maja " 200.000.—

Podružnica v Celovcu.

1 Rezervni fond 1
11 K 200.000. 11

: Hiša št. 15 :

na Zaloški cesti se iz proste roke proda ali da v najem s kavarniško in gostilniško opravilo vred. Pogoji zelo ugodni. Več pove lastnik na Kongresnem trgu šte. 1. 1142 2-1

Panorama international

1115 Pod Trančo 2. 1 1

Razstavljeno od nedelje 10. maja do vshv. sobote 16. maja 1908:

Kitajsko in Japonsko

Rake,

žlahtne, razpošilja proti povzetju: velike à 60 h, srednje à 30 h, male à 20 h, dvakrat na teden ponudljive in četrtke, Janez Hribar, Ponova vas pri Grosupljah, Dolenjsko. 1136 8-1

Hiša na prodaj

5 minut od Vevške papirnice, 20 minut od cerkve v Polju 20 minut od postaje Zalog, je takoj naprodaj pod ugodnimi pogoji pritlična hiša s štirimi stanovanjskimi deli, kuhinjo in kletjo. Poleg hiše je sadni vrt, na kateremu stoji skedenj ter kozolec. Posedev je 8 mernikov. Poizve se pri Ant. Tertniku, posestniku v Zg. Kašlju pri Dev. Mar. v Polju. 1139 2-1

Kamnoseška tvrdka Ignacij Čamernik sprejme takoj v delo proti dobri plači

4 kamnoseke in 2 brusača.

Delo je stalno. 1107 3-2

V nedeljo, t. j. 10. t. m., popoldan ob 3. uri se bo na javni dražbi v šoli prodal

LES

iz šolskega gozda.

Več pove krajni šolski svet na Boh. Bistrici. 1129 3-3

V Spodnji Šiški pri Ljubljani se odda s 1. avgustom 1908

Velik pripraven prostor

za skladišče oziroma klet. Pojasnila daje iz prijaznosti Upravništvo lista. 1126 3-3

Suhe gobe, pšenico, orehe, fižol,

sploh vse deželne pridelke, kupi Anton Kolenc, v Celju za takojšnjo pošiljatev. 1128 3-3

3 učence

za kamnoseško obrt

1021 (3-3) sprejme tvrdka

Felix Toman

Ljubljana, Resljeva cesta 30.

Istrska vina

Muskat beli, belo vino, teran, rudeče vino, kakor tudi najfinejši

tropinovec

se dobi pri lastniku

Anton Ferlan di Giorgio

1009 24-5

Rovinj, Istra.

Destilacija žganja

spojena z izdelovanjem brezalkoholnih osveževalnih pijač se takoj prične z najboljšim uspehom, za oblastveno dovoljenje za izdelovanje in tudi prodajo se jamči ter uredi temeljito in strokovno manipulacija na licu mesta. Obširne informacije v dosego dobre kupčije. Resni reflektantje naj pošiljajo ponudbe pod šifro: „Erste Fabrikfirma 68882“ na

M. Dukes Nachf.

1013 10-3 Dunaj, 1/1, Wollzeile 9.

870 12-5 a

Rog

ETERNA kraljica

— cevka za pipe! —

Prednosti: Nizka cena, snaznost, trpeznost. Zdravo in prijetno kajenje.

C. kr. patent.

Eterna-cevke se ne okružijo, ne zamašijo in so 100% cenejše kakr drugovrstne cevke.

Samo roženi nastavek se zamenja!

Prodanih 1907: dva milijona kosov!

Zdravniško priporočene.

Dobe se povsod!

C. kr. oblastveno potrjeno 1- 37

učilišče za krojno risanje

Franja Jesih

Ljubljana, Stari trg št. 28.

• Dobl se tudi kraj po životni meri. •

Singerjevi šivalni stroji

kupujejo naj se le v naših trgovinah, ki se poznajo po tem znaku. 693 16

Ne dajte se zapeljati po reklami, ki ima edini namen, prodati že rabljene stroje ali take drugih vrst, zlorabeče ime Singer, kajti naših šivalnih strojev ne oddajamo prekupovalcem, marveč jih občinstvu naravnost prodajamo.

Singer Co., akc. družba za šiv. stroje
Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 4.

809 10-6

S to znamko opremljen

Maršnerjevi

šumeči limonadni bonboni

(malin, citron, jagod, črešenj, dišečih jagod)

o najboljši.

Prva češka akc. družba tovarn za orient. sladkorne in okladne izdelke Kr. Vitegradi prej A. Maršner.

Cene brez konkurence!

A. Lukič

Ljubljana, Pred škofijo 19

674 priporoča svojo 3

— veliko založo —

izgotovljenih oblek

za dame, gospode,
: dečke in deklice. :

— Solidna postrežba! —

2 lepi stanovanji 2

z lepim prostim razgledom za avgustov termin: 3 zelo prostorne sobe z vsemi velikimi pritliklinami, 2 prav prostorni sobi z malimi pritliklinami, obe z balkonom - v Šubičevi ulici št. 3.

1113 Poizve se pri hišniku istotam. 3-2

Štev. 7.

Oznani.

1137 2-1

Pri obrtno-oblastveni komisiji za preizkušnje pomočnikov v Ljubljani se vrše letošnje

preizkušnje

v dneh 1. junija, 28. septembra in 30. novembra.

Zglasiti se je pravočasno pri podpisnem predsedniku (Ljubljana, Stari trg 34), kjer se dobé tudi potrebna pojasnila.

Obrtno-oblastv. komisija za preizkušnje pomočnikov.

V Ljubljani, dne 5. maja 1908.

Predsednik:

Ivan Šubič, c. kr. ravnatelj.

Prodaja meščanskega budjeviškega piva.

Usojam si gosp. gostilničarjem in slavnemu občinstvu vljudno naznanjati, da sem izstopil kot vodja zaloge pivovarne Göss v Ljubljani in napravil v lastni režiji

založo meščanske budjeviške pive

v Šiški izvan zveze, vsled česar mi je mogoče, vsakemu postreči.

Zahvaljujoč se slavnemu občinstvu za dosedanje naklonjenost, zagotavljam točno in solidno postrežbo.

Velespoštovanjem

1144 2-1

Leopold Tomažič.

Naznanilo in priporočilo.

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem zopet prevzel svojo

gostilno v lastni hiši v Florijanski ulici šte. 6.

Točil bodem pristna vina, kakor tudi Koslerjevo dvojno marčno pivo. Skrbel bodem tudi za dobra jedila in primerne cene.

Obljubujem cenjeno občinstvo postrežati po svoji moči točno in solidno.

Velespoštovanjem

1151 3-1

Fran Pock, gostilničar.

Zavarovanje zoper škodo po toči

sprejema po najnižjih cenah

glavni zastop ogrsko-francoske zavarovalnice

„Franko-Hongroise“

(obstoječa že 27 let)

1134 2-1

v Ljubljani, Mestni trg šte. 25.

Škode se kulantno likvidujejo in točno plačujejo. Iščejo se spretni in marljivi zastopniki in potovalci.

hiša z vrtom

v Dravljah št. 64 pri Ljubljani. Zraven je tudi gospodarsko poslopje. Hiša je pripravna za kakoga vpokojenca ali letovičarja, ker je moderno prenovljena. Pri hiši so 3 njeve, del gozda z velikim drevjem. Poizve se v Ljubljani, Lingarjeve ulice št. 1 (prilike) do 11. ure dopoldne

Sukneno in modno blago za moške obleke, — volneno gladko in pisano v vseh barvah za ženske obleke, perilni batist, delen, saten, cefir in kambrik za bluze in krila.

Došlo v veliki izbi po ugodni ceni.

R. MIKLAUC, Ljubljana
Stritarjeve (Špiltske) ulice 5.

Vzorci na zahtevo poštne prosto. 1060 4

dežnike in solnčnike

domačega izdelka

priloga po najnižji ceni in najboljši kakovosti slavnemu p. n. občinstvu in preč. duhovščini

JOSIP VIDMAR
— v Ljubljani —

Pred škofijo št. 19. — Stari trg št. 4
Prešernove ulice št. 4. 106 10-11

— Popravila tečaj in ceno. —

V Ameriko in Kanado
najzložnejša, najcenejša in najvarnejša
vožnja s **Cunard Line**

544 11 **Bližnji odhodi:**
Iz Trsta: Slavonija 19. maja. Panonija 2. junija. Carpatia 16. junija.
Iz Liverpoola: Lusitania (največji in najlepši parnik sveta) 16/5. Mauretania 23/5.
Pojasnili in vožne karte pri **Andreju Odlaček**, Ljubljana, Slomškove ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusovega.

Izvolite pisati po vzorce!

Modno blago

volneno in perilno, za dame in gospode, platno, damast, prti, brisače, blago za srajce, celo platno ali bombaževina, stalno barvni cefir prekrasnih modnih vzorcev za srajce, obleke itd., itd. le z najmanjšo ceno kakovosti priloga izvozna trgovina lanenega in modnega blaga

V. J. Havliček in brat
v Podčrbradih, Češko.

Mnogo priznalic. Naročila v ceni nad 15 K pošiljamo poštne prosto. Zavoj 40 m perilnih ostankov proti vposlatvi 18 K. 528 20-11

Za pomladno zdravljenje.

Prvi pomladanski tedni so navadno čas, v katerih se išče, da se popravi motenja v telesnih funkcijah, katera je povzročil način zimskega življenja; v ta namen opozarjamo na

MATTONIJEV
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina

To kislino zdravniki posebno priporočajo za popolno domače zdravljenje, zlasti pa tudi za predzdravljenje za toplote Karlovi vari, (VI.) Marijine in Frančiškove kopeli. 35 19

Izvirek: Giesshübl Sauerbrunn, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovi varih. Prospekti zastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specijalnih prodajalnicah in trgovinah z živilskimi in vinom.

Zaloga pri Mihael Kastner-ju in Peter Lassnik-u Ljubljana. 114 52-19

2 : prijazni : sobi

s kuhinjo se v hiši št. 3 na Kongresnem trgu s 1. avgustom t. l. odasti v najem.

Natančnejša pojasnila se dobé v trafiki, ki je v hiši. 1120 3-3

IVAN PENGOV

podobar, izdelovatelj oltarjev itd.

naznanja prečistiti duhovščini, cerkvenim predstojnikom in dobrotnikom, da je prevzel znano 2795 52-10

podobarsko delavnico

umrlega g. **And. Rovšeka**,
Kolodvorske ulice št. 20.

Priporočam se in zagotavljam, da bom vestno izvrševal svoj poklic in prosim za zaupanje. Tekom 10letnega praktičnega dela pri rajnem g. Rovšek pridobil sem si toliko spretnosti, da se bode v prihodnje ravno tako sohdno in karkor megoče po nizki ceni izdelovalo, kakor se je dosedaj.

Lekarna „Pri zlatem orlu“

Mr. Ph. Mardetschlaeger, kemik v Ljubljani
Jurčičev trg — Pri čevlarskem mostu

Najboljše domače sredstvo za domaćo lekarno 80 K:
Dunajske železnice kapljice, krč utešujoče, slast zbujajoče, vetrove odganjajoče. Steklenica 20 v., 6 steklen. 1 K. Odvajalne kroglice (posrebrene), železice in črevesje čistilne. Škatljica 70 v., 6 škatlj. 3 K.

Prašek proti kašlju in želiščni sok proti kašlju, kašel utešujoča, 1 steklenica 1 K, 6 steklenic 5 K. China-železnata malaga da kri in moč oslabilim osebam, 1 steklenica 2 K, 6 steklenic 10 K. Železnate kroglice s čokolado, za malokrvne in blede ženske in dekleta. Fluid, vrbilno sredstvo, proti revmatizmu in protinu. Steklenica 1 K, 6 steklenic 5 K.

Vsa živinozdravila in živinoredilna sredstva, živalski in prasičji redilni prašek itd.

„Ada“-preparati (ime oblastv. zavarovano)

so najuspešni, uporabljivi:
Ada-milo in crme povzroči najhiterši polt; Ada-zobna esenca in Ada-zobni prašek, najlepši zobovje; Ada-lasna voda in pomada, rast las; — nikake izgube las. Vsak komad „Ada“-preparatov velja 1 K.

Vsa navedena sredstva pripravila se edino le v nad 300 let obstoječi lekarni „Pri zlatem orlu“ v Ljubljani, Jurčičev trg v mestu, nasproti železnemu (čevlarskemu) mostu in razpošiljajo vsepovsod sleherni dan po pošti.

1124 2

V kuhinji in sobi

se čisti les in kamen, najfinejše in najnavadnejše tkanine, kakor tudi vse, kar se sploh pere ali umiva, najboljši s

Schicht-o-vim milom

Njega čistota je zajamčena s 25.000 K. l.

Razpis.

Podpisani deželni odbor razpisuje nastopne službe okrožnih zdravnikov in sicer:

1. na Bledu z letno plačo 1200 K.
2. v Grosupljem z letno plačo 1600 K.
3. na Trati z letno plačo 1600 K.

Z vsako teh služeb je združena aktivitetna doklada 200 K. Razun tega bo prejemal okrožni zdravnik v Grosupljem še od okrožno zdravstvenega zastopa prispevek letnih 600 K, dokler ne dobi železniško zdravniške službe v Grosupljem.

Prosilci za eno teh služeb naj pošljejo svoje prošnje podpisane deželnemu odboru do 1. junija t. l. ter dokažejo svojo starost, upravičenje do izvrševanja zdravniške prakse, avstrijsko državljanstvo, fizično sposobnost, neomadeževano življenje, dosedanje službovanje ter znanje slovenskega in nemškega jezika.

Oziralo se bo le na take prosilce, ki so najmanj dve leti že službovali v kaki bolnišnici.

Od deželnega odbora kranjskega,
v Ljubljani, dne 4. maja 1908.

Rimske toplice

Tržič (Monfalcone) na Primorskem.

Stalna toplota 38—40° R. — Sezona od 1. junija do zadnjega septembra. — Zlasti priporočljivo proti protinu, trganju, išijas, ženskim boleznim itd. — Lastnina kneza Thurn-Taxis-a.

1057 2 **Oskrbništvo Rimskih toplic.**

! Novost!

Zastoj in poštne prosto naročate moj

novi veliki cenik s koledarjem

ki obsega vsakovrstna darila in druge družini vedno dobro službe predmete.

Fr. Čuden, urar in trgovec
v Ljubljani.

957 7

Zaradi pozne sezone prodaja najnovjšo damsko, moško, dekliško, deško in otroško konfekcijo tudi pod lastno ceno

O. BERNATOVIC

„Angleško skladišče oblek“

v Ljubljani, Mestni trg št. 5. 5761 40

Razglas.

V občini Šmihel pri Št. Petru na Krasu namerava gospod **Karol Lenasi** na tamošnjih obširnih skladih apnenca postaviti

Portland-cement tovarno

in hoče ustanoviti v dosego potrebnega kapitala **družbo**. — Vse predpriprave za novo industrijsko podjetje, kakor analize in preskušnje kamena, nakup zemljišč in industrijski železnični tir, so že izvršene.

Oni p. n. gospodje, ki se za to podjetje interesirajo in se ga hočejo udeležiti, se lahko o vseh podrobnostih poduče vsak četrtek in nedeljo dopoldne od 9. do 12. ure v Ljubljani, hotel „Union“, uhod iz Frančiškanske ulice, posvetovalnica.

1004 14-10 **Županstvo občine Šmihel.**

SLIVOVKA

tropinovec

kranjski brinjevec

875 104 8

Odlikovano
v Parizu.

se dobi v sodih od 60 litrov naprej po prav primerni ceni v zanesljivi kakovosti v

veležganjarni in
rektifikarni sadja

M. Rosner & Co.,

Ljubljana,

Spod. Šiška, poleg Kosler-jeve pivovarne.

Rogaška Slatina

Štajersko.

Železnika postaja, pošta in brojačni urad.

Krasna lega, zrak poln kislika, brez prahu. Moderna uredba, živahno družab. življenje.

Popolnoma prenovljeno. Nova hydro-elekt. mehan. therapeut. zdravilnica v velikem modernem slogu. Zdravljenje z mrzlo vodo, elektr. razsvetljava in banj. kopeli, inhalatorij, pneum. aparat, parne kopeli, elektr. masaža, solne kopeli, zdrav. gimnastika — Preizkušena zdravilnica za bolezni v želodcu, črelih, na jetrih, ledvicah, kron. zaprtju, haimorrhoidah, kamnu, debelosti, slad. bolezni, dalje proti trganju, katarom v grlu in krlju. Najmočnejši zdrav. vrelci, podobni kot v Karlovih in Marijinih varih. — Novi hotel z dietetično restavracijo in novim vodovodom z izvrstno pitno vodo. 1102 1

Zelo dobro idoča 1053 15-2

gostilna

na jako lepem kraju, kjer je glavni promet, na deželi, se pod zelo ugodnimi pogoji odda v najem tistemu, ki bi se pisal Tišler. Naslov pove upravništvo „Slovenca“.

Pletilni stroji

za ročni ali motorni obrat.

Zelo priročni za vse vrste pletenega blaga, kakor ženskih in moških nogavic, rokavic, telovnikov, spodnjih oblačil itd., iz renom. tovarne strojev

Eduard Dubled & Co., Couvet (Švica)
Grand prix' Paris 1900. — „Grand prix' Milan 1906.

Glavno zastopstvo: J. Giedion, Dunaj IX., Kolingasse 3. Iščejo se tudi prekupe in agenti proti dobri proviziji. — Gotov zaslužek v vsaki hiši! 1000 3-3

Umetnijski zavod
za slikanje na steklo
B. SKARDA v Brnu.
Izdeluje zlasti:
cerkvena okna
različne izvirne,
cenke in strokovni
svet brezplačno.
Št. delikov s prilgi darili

583 12-5

BR. HLAVKA.

Priporoča svojo bogato zalogo zdravilnega orodja za bolniško oskrbo, obveze za zdravilstvo, Soxlett-aparat in bandaže itd. v Ljubljani, Prešernove ul.

Špecerijsko blago, posode, blagajne in oprava za prodajalno.

Proda

se cela zaloga v prodajalni **Ivan Fabjanovih naslednikov v Ljubljani, Vodnikov trg** in v magacinih vse povprek. Pojasnila daje pisarna **dr. Fr. Poček-a**, odvetnika v Ljubljani, Stari trg 30. Ravno tu oddati je ponudbe pisмено ali ustno. Vpoštevajo se le ponudbe, ki dospejo najkasneje do 11. maja 1908 do 9. ure dopoldne. 1130 3-8

5 letno pis. jamstvo! Brez konkurence v kakovosti!

5 kron!

Prva švicarska sistem Roskopf patent remont. ura s sidro z masivnim solidnim antimagnetičnim kolešcem na sidro, pristno emaliranim kazališčem (ne papirnat) z varstveno plombo zavarovano pristno nikelnastim okovom, štir-pokrovom čez kolešje 36 ur idoča (ne samo 12 ur) z okrašenimi in polzračnimi kazalci, natančno regulirana, s 3 letnim pisemnim jamstvom, komad K5—3 komadi K14—, 3 sekundnim kazalcem K6—, 3 komadi K17—, v pristno srebrnem okovu brez sekundnega kazalca K11—, 3 kom. K31—, s sekundnim kazalcem K1350, 3 komadi K38—, — Zamenjava dovoljena ali pa se vrne denar brez odbitka.

Razpošilja po povzetju 272 20-15

prva tovarna ur **Hanns Konrad**
c. in kr. dvorni založnik
v Mostu (Brux) števil. 1157 (Češko).

Bogato ilustr. ceniki s nad 8000 slikami se na zahtevo pošljejo gratis in franko.

Kašelj

naglo pomiri, pospeši in olajša izmeček sleza pristni karolinodolski

Davidov čaj

1 zavoj 40 h. — Edina izdelovalnica lekarna

pri „Češki kroni“.

Praga — Karolinin dol. —

Dobi se v lekarnah ali naravnost, če se vpošlje 80 vin. (2 zavoja). Zaloga v Ljubljani lekarna pri „Zlatem orlu“ Jurčičev trg.

Pozor pred ponarejanji.

Vsak zavoj nosi trdko in podpis

A. Ferkl. 46 6

Ohranitev zdravega želodca

tiči največ v ohranitvi, pospeševanju in v uravnavi prebavljanja ter odstranitvi nadležnega zaprtja. Preizkušeno iz izbranih najboljših in uspešnih zdravilnih zeli skrbno napravljeno, tek zbujačo in prebavljanje pospešujočo in lahko odvajajočo domačo zdravilo, ki ublaži in odstrani znane posledice nezmernosti, slabe diete, prehlajenja, in sopnega zaprtja, n. pr. gorečico, napenjanje, nezmerne tvorilne kislin ter krče je **dr. Rose balsam za želodec** iz lekarn **B. FRAGNERJA v PRAGI**.

SVARILO!
Vsi deli embalaže imajo postavno deponovano varstveno znamko.

Glavna zaloga
lekarna B. FRAGNER-JA v PRAGI

c. in kr. dvorne dobavitelja
„pri črnem orlu“
Praga, Malá Strana, ogel Nerudove ul. 203.

Po pošti razpošilja se vsak dan.

Cela steklenica 2 K, pol steklenice 1 K.

Proti vpošiljavi K 1-50 se pošlje mala steklenica in za K 2-80 velika steklenica, za K 4-70 2 veliki steklenici, za K 8-4 velike steklenice, za K 22-14 velikih steklenic poštne prosto na vse postaje avstro-ogrske monarhije.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske. V Ljubljani se dobiva pri gg. lekarnih: G. Piccoli, U. pl. Trn. Kóczy, M. Mardetschlager, J. Mayr. 12172

Največji izbor
Skupno izdelovanje
Najnižje cene.
Preobleke. Popravila.
L. Mikusch
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

Okolu 100.000 komadov v rabi, 5letno jamstvo, osem dni na poskus.

Britev št. 31, najfin. solinsko srebrno-jeklo, votlo brušeno z okrašenim držalom, kot kaže slika v okrašenem škatli, K 2-50. Št. 32, ista, toda „votla, K 3-—, štev. 33, ista, toda „votla K 3-80. Št. 8700. S črnim, gladkim držajem, „votla, K 1-50. Brivska priprava v politirani leseni omarici z zrcalom, se zapre in vsebuje: britev, jermen, čopič, posodico in milo, K 4 20, 5-—, z varnostnim glavnikom 60 v. več. — Nikak riziko! Ako ne ugaša, denar nazaj!

Pošilja po povzetju svetovno-znana trdko

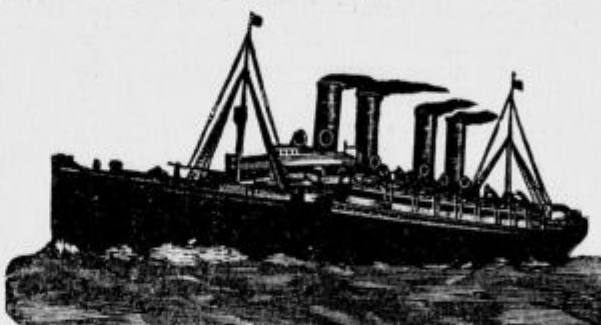
Hanns Konrad, c. in kr. dvorni založnik, Most (Brux) števil. 1142 (Češko).

Glavni cenik s 3000 slikami na zahtevo zastoj in franko. 270 10-1

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“ iz

Bremena New-York

s cesarskimi brzoparniki **Kaiser Wilhelm II. Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm d. Grosse.**

Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni.

Natančen zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gorl navedenega parobrodne družva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnice dobite v Ljubljani edino-le pri 2-86 19

Edvard Tavčar-ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se tikajoča pojasnila točno in brezplačno. Postrežba pošena resna in solidna.

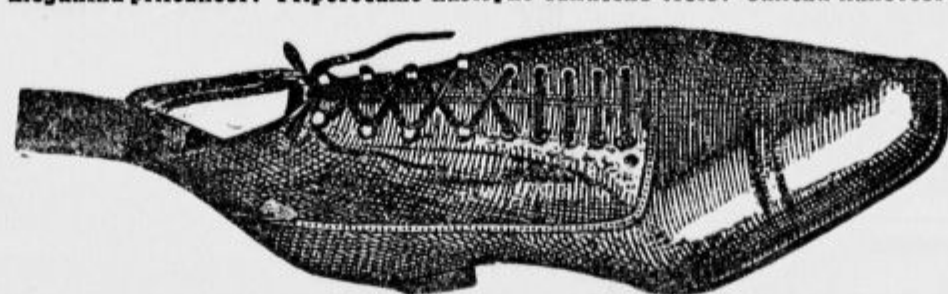
Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko **Baltimore** in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

Poštenemu načelu, da svoje

ČEVLJE

Elegantna prilžnost! Priporočamo nastopno označene vrste: Odlična kakovost!

Specialiteta: „Goodyear svetovni“ čevlji in škornji prav odlične popolnosti. Največja izbira damskih polčevljev vseh vrst, dalje deškega, otroškega in deklškega blaga najboljše kakovosti po izredno zmernih cenah.

Moški štifletni, močno delani	gl. 3'50
Moški štifletni, iz prav dobre kozlovine, jako ceno	4'60
Moški čevlji na trakove, pripravljeni za trpez	3'75
Moški čevlji na trakove iz izvrstne kozlovine	4'74
Moški čevlji na trakove, usnje la box-calf, orig. Goodyear šivani	6'25
Moški čevlji na trakove, usnje la box-calf, American-Style	7'50
Moški polčevlji na trakove iz dobrega, voljnega usnja	3'—
Moški drilasti polčevlji z usnjem obšiti, črni, rjavi in sivi	1'10
Isti za dame	1'—

Damski salonski čevlji iz črnega usnja divje kože	gl. 1'50
Damski polčevlji, chevreau, lahki in solidno delani	3'75
Damski čevlji na trakove iz stanovitnega črnega usnja	3'25
Damski čevlji na trakove iz dobrega rjavega usnja, moderna oblika	3'40
Damski čevlji na trakove iz izvrstne kozlovine z lakastimi kapicami	4'25
Damski čevlji na trak, iz velf. box-calf, eleg. pom. čevlji, Goodyear šivani	5'75
Damski čevlji na trakove iz najfinejšega chevreau, Goodyear šivani	6'—
Damski čevlji na gumbje iz izvrstnega črnega usnja	3'40
Damski čevlji iz la chevreau, Goodyear šivani, prav elegantni	6'—

Szantnerjevi črevlji edini v kakovosti, lepi obliki in fini izvršitvi!

Največja zaloga

Pomladanskih novosti za gospode, gospe in otroke.
Dokolenic (kamašen) za lovce in gozdarje. : : :
Ameriških čevljev v izvrstnih oblikah po zmernih cenah.
Moški čevlji od K 8.— naprej. **Ženski čevlji**, niski, od K 4'80 naprej. **Ženski čevlji**, visoki, od K 8'50 naprej.
Trgovci dobijo primeren popust.

Prva in največja zaloga črevljev na Kranjskem
= F. SZANTNER =
 Ljubljana, Šelenburgove ulice 4, Ljubljana.
 Ceniki zastoj in poštne prosto. Zunanja naročila proti povzetju.

Edina, dobro idoča, v pet minut od Gorenjega Logatca oddaljeni **Gorenji vasi** se nahajajoča 1069 3—3

gostilna

se odda s 1. Julijem v najem. Pri gostilni je tudi prodaja tobaka. Več se izve pri Mariji Gostiša, posestnici v Gor. Logatcu (Kalce).

6 kos. rjuh
 najboljše vrste, brez šiva, 150 centimetrov široke, 200 cm dolge **K 14-50.**
 Tkalina za plažo in bombazino **Bratje Krejcar,** Dobruška, Češko.
 Vozci o plažni in bombaz. tkanini za dam. obleke.

Rozlatarstvo in podobarstvo.

Slavnemu občinstvu, osobito pa velečasti duhovščini in cerkvenim predstojništvom vljudno naznanjamo, da sva pod **trdsko** 318 44—2

Götzl ml. & Lebar

ustanovila kiparsko (podobarsko) obrt ter izdelovanje oltarjev v Ljubljani, Turjaški trg št. 1.

Priporočava se torej za vsa ta strokovna dela ter pošiljajo razne načrte brezplačno na vpogled. — Izvrševala bodeva vsako izročeno delo vestno, umetniško, realno in po smernih cenah.

Priznalna pisma so na razpolago. V zalogi bodo vedno razna razpela in okvirji za cerkvene in druge podobe.

Z odličnim spoštovanjem

Götzl ml. & Lebar
 rozlatarstvo in podobarstvo.

Narodne vezenine

namizni prti in prtički, torbice, zagrinjala za okna in postelje, blazine itd. v najlepših narodnih motivih; orientalske vezenine v zlatu, srebru in svili. Hleklani idrijski izdelki, narodne zastave in trakovi, vedno v največji zalogi pri

P. Magdič, Ljubljana, Prešernove ulice šte. 7.

766 6 1

Globin

je najboljše in najfinejše čistilo za čevlje.
 Dobi se povsod. 780 2

Revma Nevralgije, kožne bolezni in rane, chron. Morbus Brightii **Prostin!** ohromelosti in pri različnih : : ženskih boleznih : : **Ischias**

Izborni zdravilstveni vspehi

Krapina-Toplice

Priznana od avtoritet, **izborna, zdravilno in izredno učinkujoče termalno zdravilno kopališče 38 do 44° C, z največjim termalno-kopalnim bazenom v Evropi.** 765 20—9

Zdravilišče s stanovanji, najpopolnejši **higieniški** komfort. Izbor restavracij in kavana. Cene zmerne; čitalnice in konverzacijske dvorane. Dvigalo, pokrito sprehajališče. Krasni parki. Lepa žup. cerkev. Stalna zdraviliška godba. Igrišča, razvedrila itd. Avtomobili.

Vedni pritok in odtok 3800 lit. v minuti. Posebne marmorne kadne kopeli in tuši Sudariji (potilnice) edine te vrste. Otvorjeno od 1. aprila do konca novembra. Znižane cene do 1. junija in od 1. sept. Kopal. zdravnik dr. Ed. Mai. Klin. masaža, zdravilna gimnastika, elektriciteta.

Prospekte in pojasnila daje **kopališko ravnatelj. Krapina-Toplice na Hrvaškem.**

Od postaje „Rogaške“ lokalne želez. Gobečno-Rogatec, odcepek (Dunaj-Trst) 2 uri. Postaja Zabok-Krapina-Toplice (Čakurni-Zagreb) 1 uro. Na obeh postajah poštni in zasebni vozovi. Zasebni avtomobili. Naročila pri kopal. ravnateljstvu na postaji Zabok-Krapina-Toplice, Rogatec in Poljčane.

Pozor!

Priporočam preč. duhovščini in slav. občinstvu svojo ogromno zalogo umetno izdelanih

Pozor!

nagrobnih spomenikov

iz črnega, zelenega granita, labradorja in belega kararskega, kraškega in več drugih marmorjev; prevzemam in v popolno zadovoljnost izvršujem vsa umetna cerkvena in stavbinska dela. Preskrbujem slike za na spomenike po jako nizki ceni. Imam v zalogi **nagrobne okvire.**

Ker delujem brez potnika ali agenta, prodajam **nagrobne spomenike po jako nizkih cenah.**

Z velespoštovanjem

886 24—5

Ignacij Čamernik, kamnosek
 v Ljubljani, Komenskega ulice šte. 26.

Pozor

1049 30—7

p. n. gosp. gostilničarji, zasebniki!

Vinska trgovina Alojzija Zajca v Spod. Šiški pri Ljubljani

ima v zalogi najboljša in jamčeno **pristna vina** iz najslavnejših vinskih goric, kakor: dolenski cviček iz Gadove peči in iz Drenove, bizeljec, sromeljčan in druga štajerska vina, hrvaško, istrsko in goriško vino.

Cena zmerna; postrežba solidna in točna; uzorci na razpolago!

Najkrajša in najcenejša vožnja Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz Ljubljane čez Antwerpen v New York

je **proga**

rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih: „Finland“, „Kroonland“, „Vaderland“, „Zeeland“ in „Samland“, kateri vsak teden v sobotah oskrbujejo redno vožnjo med Antwerpenom in New Yorkom, so snažnost, izborna hrana, vljudna postrežba in spalnice, po novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena, in traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na mesec **vožnjo čez Kanado**, katera pa je izdatno cenejša kakor na New York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

FRANC DOLENC
 v Ljubljani,

Kolodvorske ulice odslej šte. 26, od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno pri „Starem tišlerju“. 320 46—19

Ustanovljeno l. 1842.

Slikarja napisov

Stavb. in pohištvena pleskarja.

Velika zbirka dr. Schönfeldovih barv v tubah za akadem. slikarje.

Električni obrat.

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in laka

Brata Eberl, Ljubljana

Prodajalna in komptoir:
 Miklošičeva cesta št. 6

Telefon 154. Delavnica:
 Igriške ulice št. 8

Ustanovljeno l. 1842.

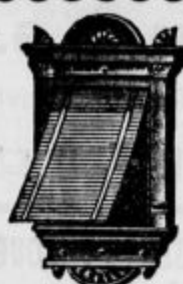
Zaloga čopičev za pleskarje, slikarje in zidarje, štedilnega mazila za hrastove pode, karbolineja itd.

Priporočava se tudi sl. občinstvu za vsa v najino stroko spadajoče dela v mestu in na deželi kot priznane realno in fino po najnižjih cenah.

766 62—20

Lepa zračna stanovanja

vsake vrste, z 1, 2 ali več sobami od 8 kron mesečno naprej, se takoj ali za pozneje oddajo v novozgrajenih hišah na **Predovičevem selu** poleg Ljubljane. — Več se izve pri **E. Predoviču, Ambrožev trg 7, v Ljubljani.**

Z električnim obratom urejena tvornica
G. Skrbic

143 Zagreb 43-7
Ilica št. 40

priporoča

soje slovite solidne in cene **žaluzije**, lesene, tkane in platnene **rolet**, železne in lesene **zavrtornice** za izlozbe in prodajalne ter prosi, naj se tej solidni tvornici izvoli nakloniti največje zaupanje. Ceniki in proračuni zastoj.

ANTON PRESKER

744 53-19
krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 14
Odlikovan z zlato kolajno v Parizu 1904.

Odlikovan z zlato kolajno in križcem v Londonu 1905.

se priporoča pred. duhovščini **duhovniške obleke**
izdelovanje vsakovrstne
iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah.
Doposarja na veliko **izgotovljene obleke**
svojo salogo
posebno na kaveleke v največji izbiri po najnižjih cenah.
dobavitelj uniform avstrijskega društva žolostalkih mladikov.

Najbogatejšo zalogo in najrazno-
3005 52-2 vrstnejšo izbiro
klavirjev in harmonijev ima
Alojzij Kraczmér

izdelovalec klavirjev in sodne za-
prisoženi zvedenec
Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 4.

Vedno so v za-
logi preigrani pa
brezhibni klavirji.
Prevzamem ubira-
nje in popraviljanje
vseh sistemov.
Glavno zastop-
stvo dvornih firm
L. Bösendorfer na
Dunaju, Gebrüder Stingl na Dunaju, August Förster
v Lübau, Th. Mannborg v Lipskem. Za vsak pri-
meni kupljen klavir docela jamčim. — Najnižje
izposojovalnina. — Delna plačila.

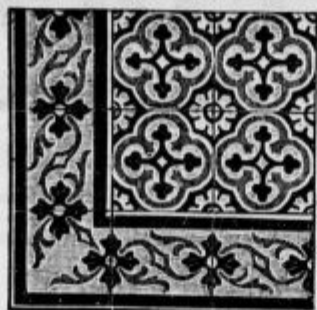
Ivan Terdan

pleskarstvo
Ljubljana, Vegove ulice št. 8

se priporoča slavnemu p. n. ob-
činstvu v izvršitev vseh v **ple-
skarsko obrt** spadajočih
del, kakor tudi **slikarskih**,
napisnih in dekoracij-
skih del.

Posebno se še priporoča za
cenjena naročila za **stavbeno**
in **pohištveno pleskar-**
stvo.

2467 52-14

Andrej Zajec

cementarna

na Pešafi, pošta Dol pri Ljubljani

Prečast. cerkvenim predstojništvom, zasebnikom in podjetnikom pri-
poročam kot najcenejši, a elegantni tlak za cerkve, šole, zakristije, veže,
kuhinje in hod- **mozaične plošče** v raznih barvah
nike krasne — in okus. uzorci.

Izdelujem tudi raznovrstne **stopnice, podboje, krasne križe**
poljubne velikosti **grobne spomenike in**
za na pokopališča

okvirje, cementne cevi (6—40 cm svetlobe) za kanale in vo-
dovode (zlasti 6centimeterske, namesto
dragih železnih in malo trpežnih lesenih cevij), **milnje kamne, ko-**
rita za živino in drugo cementno blago. 692 8

Ceniki in vzorci na zahtevo.

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Avgusta Agnola v Ljubljani

Dunajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim
predstojništvom kakor p. n. občinstvu za pro-
vzetje in solidno izvršitev vsakovrstnega

umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za steklarstvo v figuralni in navadni orna-
mentiki, stavbne ter portalne steklarstvo
kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v
najmodernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izber steklenega in porec-
lanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov, po-
dob, izdelovanje okvirov za podobe itd. 1781 52-11

— **Narisi in proračuni na zahtevo zastoj.**

Spricovana mnogih dovršenih del se na razpolago p. n. odjemalcem v ogled.

Ustanovljena leta 1882.
Telefon št. 185

Ustanovljena leta 1882.
Pošne hranilnice račun št. 828.405.

Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastnem zadrugnem domu v Ljubljani na Dunajski cesti št. 18

je imela koncem leta 1907 denarnega prometa . . . K 59,197.246*20
upravnega premuženja . . . K 12,888.795*43

obrestuje hranilne vloge po 4 1/2%

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega pla-
čuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom
in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog dne 31. decembra 1907 . . . K 17,434.933*24.

Posojuje na zemljišča po 5 1/4% z 1 1/2% na amortizacijo ali pa po
5 1/4% brez amortizacije; na menice po 6%.

Posojil. sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

URADNE URE: vsaki dan od 8.—12. in od 3.—4. izven
nedelj in praznikov. 201

Hiša naprodaj.

V Sp. Šiški se proda enonadstropna hiša,
s šestimi stanovanji, vsako obstoječe iz
2 sob in kuhinje ter kleti in vrta. Hiša stoji
na primernem prostoru blizu glavne ceste;
stavba je v najboljšem stanju. Proda se iz
proste roke, radi izselitve. Pogoji so ugodni.
Več poizve se pri **Valentinu Gregorcu**
v **Mengešu št. 13.** 813 6-6

Potniki v Ameriko
Hateri želijo dobro, po ceni in
zanosljivosti potovati naj se obrnejo
na **Simona Kmetiča**
v Ljubljani **Kolodvorske ulice 20.**
Vsakovrstna Pojasnila daje se brezplačno.

Istotam sprejmejo se dobri in zanesljivi
zastopniki.

POZOR! Krasne **BLUZE** **POZOR!**
največja izbira v avli in v drugem modernem
blagu tudi po meri.
Vsakovrstna
KRILA, PERILO in OTROČJE
OBLEKE
po najnižjih cenah.
M. KRISTOFIČ poroč. BUČAR
Ljubljana, Stari trg št. 28.

Zaščitna znamka „Sidro“
Liniment. Capsici com.
Nadomestek za
Sidro-Pain-Expeller
je splošno priznana kot izvrstno del blagajne in
odlično mazilo pri prehlajenju itd. cca 50 v.
K 140 in K 3 se dobiva v vseh lekarnah.
Pri nakupovanju tega pravega pripravka
opazite, naj se jameleže le originalne pakiranja v blaznih z
našo zaščitno znamko „Sidro“ potem se je gotovo prejeli
originalni izdelek.
Richterjeva lekarna
pri „zlatem levu“ v Pragi
Klementinec št. 5 nova.
Dobro razpoložljiva. 1205 02-1X

Parna žaga Deghenghi v Ljubljani
• kupuje proti gotovini

hrastove dila

I laško colo debele in od 5 col
naprej široke, ter plačuje iste po
14 vinarjev I laško colo, po-
stavljene franko Ljubljana državni
kolodvor Šiška. 2157

• Kupuje tudi hrastove
hlode in frize.

Založnik c. kr. avstr. državnih uradnikov.

Klobuke,
cilindre in čepice
v najnovejših faconah in v velikih izberah

priporoča 112 52-28

Ivan Soklič.

Pod trančo št. 2. Postaja elek. železnice.

Predstave se vršijo
v delavnikih od 5.
do 9. ure popoldne,
ob nedeljah in praz-
nikih od 10. do 11. ure
predpoldne in od 3.
do 9. ure popoldne.

Kinematograf EDISON

:: Dunajska cesta nasproti kavarne „Europa“. ::

Danes v soboto nov spored.

166

Vsak četrtek in
soboto od 3. do
6. ure popoldne
predstava za
dijake po zni-
žani ceni. ::

Lokal

posebno pripraven za mlekarijo, se
odda v najem s 1. avgustom. Več se izve
v trgovini A. PERSCHE Pred škofijo 21.
1098 (4-3)

! Zastonj !

pošiljam ilustrovani cenik šivalnih strojev in
vornih koles. Nov dober in fin stroj se dobi
že od 19 gl. naprej. 583 8
Lorenc Rebolj v Kranju.

Letovišče

v Žirovnici na Gorenjskem.

Mala hišica blizu postajališča
— poleg pošte — z eno lepo
sobo v pritličju, kuhinjo in
shrambo ter podstrešno sobico,
se odda takoj, najraje
stranki brez otrok. Vpraša naj se v
A. Svetinovi gostilni
v Žirovnici. 1119 3-2

Sodi.

Več vrst sodov ima napredaj A. REPIČ,
sodarski mojster v Ljubljani, Trnovo. 2983

KAŠLUJOČIM
otrokom in odraslim osebam

pripišujejo zdravniki zelo uspešno

THYMOMEL SCILLAE

kot sredstvo, ki odtrgava sluz, jo odvaža, ki
blaži in potolažuje krčeviti kašelj in ki od-
stranjuje dihalne težkoče. Stotine zdravnikov
so se že imenitno izrekli o hitrem učinko-
vanju tega sredstva, Thymomel scillae, pri
oslovskem kašlju in pri drugih vrstah kašlja.

Vprašajte, prosimo zdravnika!

1 steklenica 2-20 K. Po pošti franco proti
pošiljatelju 2-90 K; 3 steklenice pri pošiljatelju
7 K. 10 steklenic pri pošiljatelju 20 K.

✓ Izdelovanje in glavna zaloga

lekarna B. FRAGNER-Ja

2430 c. kr. dvorn. zalagatelja 24-1
Praga III., št. 203

Dobiva se skoraj v vseh lekarnah.

Pozor na ime sredstva,

izdelovalca in na var-

stveno znamko.

Jos. Štupica, jermenar in sedlar v Ljubljani, Kolodvorske ulice šte. 6.

Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših

konjskih oprav

kakor tudi kras-
no opremljene kočije, druge vozove
in najrazlič. vprežno opravo,

katere imam vedno v zalogi, kakor tudi vse druge v sedlarsko obrt spadajoče

potrebščine

kakor tudi že obrabljene vozove in konjske oprave.

715 12-8

Na najvišje povelje Njeg. c. in kr. apost. Veličanstva.

XXVI. c. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija edina v Avstriji zako-
nito dopuščena vsebuje 18.390 dobitkov v gotovini
v skupnem znesku 513.580 kron. 791 10-10

Glavni dobiček znaša 200.000 kron v gotovini.

Srečkanje nepreklicno 14. maja. — Ena srečka stane 4 K.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtstrasse 7, v
loter. kolekturah, tobakarnah, davčnih, poštnih, brzojavnih in železn. uradih, v menjalnicah itd.;
igralni načrt za kupce brezplačno. Srečke se pošiljajo poštne preste.

Od c. kr. loterijskega ravnateljstva. (Oddelek za drž. loterije.)

Za dame! elegantne klobuke Za otroke!

ter vsakovrstne modele priporoča 2237

A. Vivod - Mozetič Ljubljana
Stari trg 21.

Modni salon trgovsko modnega blaga itd. Popra-
vila klobukov oeno in fino. Zunanja naročila točno.

Filijalka v Kranju na Glavnem trgu.

Starbene, umetne in konstruk-
cijske ključavničarstvo.

hidraulične vidre in sesalke

Josip Weibl

J. Spreitzer-ja nasl.

LJUBLJANA, Slomškova ulica 4.

priporoča se stavbenemu občinstvu in prečastim duhovščin v izdelovanje vseh v te stroke spa-
dajočih predmetov: žične omrežje na streh, obhajljne mize, ograje na mirodvoru
obmejne omrežje, večna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike, strele-
vođe, železna okna, železne stole itd.

Specijaliteta: valjčasti nastori in solne plohte po najnovejšem sistemu s samedvigalnimi
operami brez vijakov. 1509 52-59

Velika
zaloga oblek

za gospode in dečke.

Stalne, na vsakem
predmetu označene
cene.

Priznано najboljša

:: delavnica ::

za izdelovanje oblek

:: po meri. ::

Velika zaloga doma-
čega in pristno an-
:: gleškega blaga. ::

A. Kunc, Ljubljana, Dvorni trg št. 3.

595 19

Matica v Pragi.

Podružnica v Brnu

1431 100-6

OSREDNJA BANKA

Vloge na knjižice in račun 4 % in 4 1/2 %.
Kupovanje in prodaja vredn. papirjev.
Uprava in čuvalna zaloga brezplačno.

Posojila okrajem, mestom, občinam in drugim javnim korporacijam proti amortizaciji na
4 1/2 % in 1/4 %, upravne pristojbine. Financiranje javnih podjetij. Emisija lastnih 4 % ban-
kovnih obveznic, katere uživajo pupilarno sigurnost in se smejo rabiti za vsakovrstne kavcije.

ČESKIH HRANILNIC,

Podružnica: DUNAJ,
I., Wipplingerstr. 22.

(Ustřední banka českých spořitelén)

Del. kap. 7.000.000.—
Telegrami: „Sporobanka“.
Depoziranje kavcij in
vadij raznih vrst.
Eskont menjic samo
denarnih zavodov.
Bankovne informacije
in svete brezplačno.
Telefon št. 12017.

VZAJEMNO PODPORNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

Kongresni trg 19 — registrovana zadruga z omejenim poroštvom — Kongresni trg 19

sprejema hranilne vloge vsak
delavnik od 8. do 12. ure

po 4 3/4 %

to je: daje za 200 kron
9 kron 50 vin. na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo.

Rentni davek plača hranilnica sama. — Najsigurnejša prilika za štedenje!

1949 52-1

Kanonik A. Kalan l. r., predsednik.

Kanonik J. Sušnik l. r., podpredsednik.